

Vlaams
Parlement

**Schriftelijk gestelde technische vragen over
de begroting 2021 - Commissie voor
Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en
Energie**

INHOUD

I.	Energie - Klimaat	3
1.	Open VLD: BBT Energie & Klimaat	3
2.	sp.a fractie	10
3.	Groen Fractie	12
II.	Omgeving & Natuur	17
1.	Open Vld-fractie	17
2.	N-VA-fractie.....	38
3.	sp.a fractie	39
4.	Groen-fractie	43
5.	CD&V-fractie.....	50

I. Energie - Klimaat

1. Open VLD: BBT Energie & Klimaat

1° BELEIDSVELD Energie – ISE Energie

OD 1.1: Het Renovatiepact voor de grondige renovatie van woningen versterken

De federale overheid heeft de btw-verlaging naar 6% goedgekeurd. Wat betekent dit concreet voor het vervolg van de Vlaamse sloop- en heropbouwpremie?

Antwoord

De bedoeling is om de Vlaamse slooppremie in 2021 te verlengen en te verhogen naar 10.000 euro gezien de federale regering de btw-verlaging naar 6% niet van toepassing heeft gemaakt op alle woningen, hetgeen ik sterk betreurt. Voor de doelgroep die vanaf 2021 kan genieten van de 6% BTW bij sloop en heropbouw zal er uiteraard geen verlenging zijn. Voor de doelgroep die daar niet kan van genieten, zijn we aan het onderzoeken onder welke voorwaarden een verlenging mogelijk zou zijn. Voor een juiste analyse dienen we te wachten op de definitief goedgekeurde federale regeling.

Enkel woningen tot 200 m² zouden in aanmerking komen voor de 6% btw-regelgeving. Bijna de helft van de nieuwbouwwoningen heeft een bruikbare vloeroppervlakte van meer dan 200 m². Ook grotere gezinnen zullen vaak een grotere woning bouwen. Voor die doelgroep is het belangrijk om een incentive te behouden om sloop- en heropbouw aan te moedigen.

- Verhoging van de isolatiepremies bij verwijdering van asbest is goede stimulans voor renoveerders om twee zaken tegelijk aan te pakken. Wat met een eventuele combinatie met plaatsing van zonnepanelen op het dak? Wat moet nog concreet uitgewerkt worden met het oog op inwerkingtreding in 2021?

Antwoord

Deze maatregel werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 30 oktober 2020. Bij het isoleren van het dak of van de buitenmuur langs de buitenzijde, zal bovenop de isolatiepremie een forfaitaire premie van 8 euro per vierkante meter verkregen worden wanneer gelijktijdig asbestleien, een asbesthoudend onderdak of asbesthoudende gevelbekleding worden verwijderd.

Met een ministerieel besluit zal ik nadere regels bepalen en technische vereisten vastleggen waaraan de werkzaamheden, producten en installaties, vermeld in dit artikel, of de uitvoerders respectievelijk plaatsers van die werkzaamheden, producten en installaties moeten voldoen om in aanmerking te komen voor de verhoogde premies. Ik kan met een ministerieel besluit tevens nadere regels bepalen voor de wijze waarop de asbestverwijdering kan worden aangetoond en de premie koppelen aan het onderzoek van de haalbaarheid van een zonnedak. Dit ministerieel besluit zal op hetzelfde moment in werking treden als de wijzigingen aan het 'Energiebesluit'.

- Hebt u een concreet zicht op de kostprijs voor het maken van de thermografische kaarten? Hoe efficiënt acht u deze maatregel in het sensibiliseren van burgers om energie-efficiënte investeringen te doen? Eventuele voorbeelden uit het buitenland?

Antwoord

Thermografie maakt de warmteverliezen zichtbaar en vormt zo een heel concrete aanleiding voor de eigenaar om na te denken over isolatie. Duiding bij de beelden is een uitstekende aanleiding voor de opmaak van een renovatieadvies. Er zijn verschillende soorten thermografische kaarten. De meest gekende is de dakenscan op basis van thermografische

beelden die vanuit een vliegtuig worden genomen. Verschillende lokale besturen namen hier initiatief (Antwerpen, Mechelen, Gent, Leuven,...). Voor een aantal gemeenten stelt Fluvius al thermografische luchtfoto's beschikbaar via de site dakinzicht.fluvius.be. Naarmate meer gemeenten worden overvlogen, wordt dit verder aangevuld. Aanvullend op de beelden vanuit de lucht, die niet goedkoop zijn, kan er worden gewerkt met straatthermografie. De intercommunale WVI heeft er alleszins positieve ervaringen mee opgedaan (See2Do-project). De combinatie van thermografische foto's met een aanbod aan duiding en aansluitende begeleiding bij de uitvoering van energiebesparende renovatiewerken, lijkt een interessante en kostenefficiënte piste. Een gevelscan kost slechts enkele euro's. Gelet op het belangrijk sensibiliserend effect, wil ik stapsgewijs een fijnmazig aanbod aan thermografische foto's van daken en gevels realiseren dat gebruikt kan worden op websites, in de woningpas maar ook bij renovatie-advies waarvoor men in onder meer de energiehuizen terecht kan. Ik zal starten met proefprojecten in regio's met een goed uitgebouwd lokaal dienstverleningsaanbod rond energierenovatie. Na positieve evaluatie van de proefprojecten kan de uitrol verder worden veralgemeend.

- De BBT stelt: *"Om te stimuleren dat VME's een totaaladvies laten opmaken, is er behoefte aan het ondersteunen van de opmaak van renovatieplannen voor appartementsgebouwen. Via een pilootcall wordt voor de opmaak van een masterplan BENOvatie een aanbod gerealiseerd waarop de VME, beroep kan doen".* Welke vorm van ondersteuning? Welke rol is hier voor syndici weggelegd?

Antwoord

Het opmaken van een BENOvatiemasterplan voor een appartementsgebouw is een complex gebeuren, waarvoor beroep moet worden gedaan op externe expertise. Om de grondige renovatie van appartementsgebouwen bespreekbaar te maken binnen de VME, is een gedegen advies met inschatting van kosten en baten van verschillende niveaus van renovatie-ambitie, waaronder de doelstelling 2050, cruciaal. Om hier meer ervaring in op te doen, wil ik een pilootcall lanceren. De modaliteiten van deze pilootcall zijn nog niet beslist. Mogelijke pistes zijn het rechtstreeks toekennen van een premie of het op basis van een call realiseren van een aanbod aan renovatieadvies tegen interessante kostprijs waarop VME's beroep kunnen doen. De syndicus kan hierbij de rol van contactpersoon hebben tussen VME en de uitvoerende partner. Ik verwacht hiermee midden volgend jaar te kunnen starten.

OD 1.2: Langetermijnstrategie voor niet-woongebouwen vastleggen.

- Wordt, in lijn met wat in de Beleidsnota 2019-2024 staat, het dataplatform voor niet-residentiële gebouwen publiek beschikbaar gemaakt voor benchmarking, met respect voor de vertrouwelijkheid, zodat ook bouwverantwoordelijken en -eigenaars zicht krijgen op de energieprestaties van hun gebouw ten opzichte van andere (gelijkaardige) gebouwen?

Antwoord

Data uit het dataplatform voor niet-residentiële gebouwen zal inderdaad publiek beschikbaar gemaakt worden voor benchmarking. Ontsluiting van deze data naar bouwverantwoordelijken en -eigenaars is gepland via de Gebouwenpas. Het is de bedoeling om op basis van subsector, bouwjaar en bruikbare vloeroppervlakte, benchmarks weer te geven voor het energiegebruik en het kengetal uit de EPC's. Dit zal gebeuren met respect voor vertrouwelijkheid en privacy. Op deze manier krijgen eigenaars en verantwoordelijken inzicht in de energieprestaties van hun gebouwen ten opzichte van gebouwen uit gelijkaardige subsectoren, uit eenzelfde bouwperiode of met een gelijkaardige bruikbare vloeroppervlakte.

OD 1.5: EPB beleidskader vereenvoudigen en gebruiksvriendelijker maken

- Zal u de EPB-regelgeving ook aanpassen aan innovatieve bouwtechnieken? Stond zo in het regeerakkoord. BN 2019-2024 stelt: *"Naast de vereenvoudigde standaard-methode werken we ook een alternatieve piste uit, waarbij het bouwteam aan de hand van dynamische simulaties of andere geavanceerde ontwerptechnieken voor meer complexe en innovatieve gebouwen kan aantonen dat het gebouw aan de eisen voldoet."*

Antwoord

De mogelijkheden voor de alternatieve piste worden momenteel door het VEA onderzocht. Er werd al een verkennende studie uitgevoerd door Ingenium. Enkele testcases om de praktische haalbaarheid van deze piste na te gaan, lopen nog. Op basis van de resultaten uit deze studies zal het VEA een conceptnota voor de alternatieve piste uitwerken en aan mijn kabinet bezorgen. We verwachten dat deze nota tegen midden volgend jaar beschikbaar zal zijn.

SD 3: Versnelde uitbouw van milieuvriendelijke energieproductie

OD 3.1: Inschakeling productie hernieuwbare energie in marktwerking via optimalisering certificatiesysteem en tendering

- Zijn de leveranciers op de markt klaar om contracten aan te bieden met een terugleververgoeding? Waarom wel niet? Zijn volgens u de mensen die volgend jaar zonnepanelen wensen te plaatsen hiervan op de hoogte? Op welke manier?

Antwoord

De contracten voor het aanbieden van een terugleververgoeding zijn reeds klaar bij een aantal leveranciers. Klanten zijn waarschijnlijk nog maar beperkt op de hoogte. Wie een offerte gevraagd heeft bij een leverancier zal waarschijnlijk een individuele berekening gekregen hebben of zal die krijgen als hij/zij nu een offerte vraagt. Op de websites van de leveranciers staat reeds info over hoe het zal werken vanaf 2021. De tarieffiches van de leveranciers zijn nog niet beschikbaar voor januari. De VREG zal de V-test aanpassen zodat de klanten een vergelijking kunnen maken betreft de terugleveringscontracten.

OD 3.4: Warmteplan 2025 opstellen en implementeren

- Hoe wil u het aandeel hernieuwbare energie voor verwarming en koeling doen toenemen met indicatief 1,3 procentpunt per jaar, zoals dient te worden omgezet door i.k.v. de EU RED II Richtlijn?

Antwoord

Ik bereid een warmteplan met horizon 2025 en doorkijk naar 2030 voor dat ik in de loop van 2021 aan de Vlaamse Regering zal voorleggen. Het streefdoel in dit plan is de realisatie van 1100 GWh extra groene warmte in 2030 (ten opzichte van 2020) én daarnaast een groei realiseren in het (her)gebruiken van restwarmte. Dit plan zal verschillende concrete maatregelen bevatten om deze ambities te realiseren.

SD 5: Slimme netwerkinfrastructuur, efficiënt netbeheer en flexibel gebruik en productie

OD 5.1 Vlaams beleidskader flexibiliteit op het distributienet uitwerken

- Hoe wil u, naast een regelgevend kader, inzetten op communicatie en sensibilisering rond flexibiliteit?

Antwoord

Met de geplande omzetting in 2021 van het Vierde Elektriciteitsrichtlijn en de Richtlijn Hernieuwbare Energiebronnen naar Vlaamse regelgeving zullen er verschillende nieuwe

concepten zoals vraagrespons en flexibiliteit en markttrollen zoals actieve afnemers en dienstverleners van flexibiliteit geïntroduceerd worden in de Vlaamse regelgeving. Deze concepten en rollen brengen verschillende mogelijkheden voor onder andere de residentiële afnemers en bedrijven zoals het deelnemen aan verschillende flexibiliteitsmarkten waarbij de eindgebruiker een vergoeding kan ontvangen. Communicatie zal een belangrijke rol spelen om deze nieuwe concepten en rollen en de mogelijk voordelen die deze brengen bekend te maken bij alle netgebruikers, waaronder de residentiële afnemers en bedrijven.

Voor 2021 is er reeds budget gereserveerd voor communicatie over flexibiliteit en energiegemeenschappen. Daarbij zal er ingezet worden op verschillende communicatiemiddelen en -tools zoals energiesparen.be, animatiefilmpjes, voorbeeldcases ... rekening houdend met de noden van de specifieke doelgroepen.

Waar nodig zullen we hiervoor samenwerken met VREG, Fluvius en eventuele andere stakeholders.

OD 5.2: Uitwerken van een regelgevend en faciliterend kader voor lokale energiegemeenschappen

- Op welke manieren wordt de oprichting van lokale energiegemeenschappen gestimuleerd?

Antwoord

Conform de Vierde Elektriciteitsrichtlijn- en Richtlijn Hernieuwbare Energie voorzien we vooreerst een regelgevend kader voor respectievelijk energiegemeenschappen van burgers en hernieuwbare energiegemeenschappen. Dit regelgevend kader wordt voorzien in het ontwerpdecreet dat de Vierde Elektriciteitsrichtlijn omzet en dat een eerste maal door de Vlaamse regering principieel werd goedgekeurd op 30 oktober 2020. Na de bekrachtiging in het parlement zullen ook het energiebesluit en de technisch reglementen aangepast worden. Op die manier worden energiegemeenschappen juridisch gefaciliteerd.

Daarnaast heeft de administratie opdracht gegeven aan Vito/Energyville om naast de juridische barrières ook de administratieve, technische, operationele en economische belemmeringen waarmee energiegemeenschappen te maken kunnen krijgen, in kaart te brengen. Deze studie zal de basis vormen om een verder faciliterend kader voor energiegemeenschappen uit te werken.

Aan de VREG zal gevraagd worden om via een kosten-batenanalyse te onderzoeken in welke mate energiegemeenschappen kunnen bijdragen aan de ontlasting van het distributienet, inclusief de vermeden investeringen in het net (avoided costs), en de relevante vergoedingen en kortingen op nettarieven te onderzoeken die daarvoor desgevallend kunnen worden voorzien ten aanzien van de hernieuwbare energiegemeenschappen en de energiegemeenschappen van burgers.

OD 5.4. We zetten de uitrol van digitale meters verder en faciliteren het slimme gebruik van de data van de digitale meter

- Een eerste evaluatie van de uitrol van de digitale meter is voorzien tegen 15 mei 2021. Is het mogelijk een inzicht te geven naar wat allemaal zal worden onderzocht/geëvalueerd?
- Wat zal er op de website <https://maakjemeterslim.be> nog verder worden uitgebouwd naast de bestaande informatie?

Antwoord

De evaluatie is onder andere gebaseerd op de rapportering van de netbeheerders. De netbeheerders moeten rapporteren over volgende elementen (art 3.1.56 Energiebesluit):

1° een overzicht van het aantal geplaatste digitale meters per distributienetbeheerder, per jaar en per doelgroep;

2° een overzicht van het aantal digitale meters waarvan de plaatsing werd uitgesteld als-ook de reden waarom;

3° een stand van zaken over het doelbereik, de hinderpalen, de kosten, de kwaliteit van de communicatie over de digitale meter met de distributienetbeheerder en de gevoerde communicatiecampagnes;

4° suggesties voor bijkomende doelgroepen;

5° een algemene projectplanning voor de komende vijf jaar en een gedetailleerde projectplanning voor het komende jaar;

6° een toelichting en motivatie van de wijzigingen in de aanpak ten aanzien van de originele projectplanning.

De website maakjemeterslim.be zal, gezien de interesse van de netbeheerders van de andere gewesten, worden uitgebreid met een Brussels en Waals luik. Binnen het door VLAIO gefinancierde COOK CEMS project dat installateurs vertrouwd moet maken met de mogelijkheden van de slimme meter, zal de pagina voor installateurs verder worden uitgebreid. Tegelijk wordt blijvend gewerkt aan het actueel houden van de beschikbare toepassingen en wordt gepland om te werken met positieve getuigenissen en een soort kwaliteitslabel voor de verschillende toepassingen.

OD 5.5 We stimuleren de zelfconsumptie van elektriciteit bij prosumenten

- Dan lees ik verder dat u meer zelfconsumptie wil gaan stimuleren. Dat is natuurlijk belangrijk, en u verwijst naar www.energiesparen.be waar er met praktische voorbeelden zal aangetoond worden, hoe dat zelfverbruik kan worden geoptimaliseerd. Kan u nu al enkele voorbeelden geven? Zal daar verder nog een campagne/info aan worden gekoppeld?
- Tegelijkertijd zitten we, naast focus op zelfconsumptie, dus met de focus op het meer collectieve in de lokale energiegemeenschappen, waardoor focus op zelfconsumptie misschien niet de beste keuze is en er eventueel lock-ins kunnen gecreëerd worden. Hoe ziet u die twee operationele doelstellingen met elkaar stroken? Dus uitbouw lokale energiegemeenschappen en lokaal verbruik versus zelfconsumptie?

Antwoord

Zelfconsumptie of zelfverbruik (achter de meter) van hernieuwbare elektriciteit afkomstig van bv. zonnepanelen zal, met het wegvallen van de terugdraaiende teller, relevanter worden vanaf 2021. Zelfconsumptie kan op verschillende manieren worden verhoogd. Enerzijds door in te spelen op gedrag waarbij verbruikers zoals een wasmachines, droogkast of afwasmachine kunnen worden aangezet op het moment dat de zon schijnt. Dit kan rechtstreeks of al dan niet via startuitstel.

Daarnaast kan er ook ingezet worden op automatisatie van stuurbare verbruikers zoals een warmwaterboiler of een elektrische wagens (via een slimme laadpaal) waarbij deze via een *home energy management systeem* (HEMS) worden aangestuurd. Daarbij is er een beperkte investering nodig.

Verder kan men ook investeren in een thuisbatterij die de eigen geproduceerde zonne-energie opslaat. Deze energie kan dan later op de 's avonds of 's nachts als er geen zon is worden verbruikt.

De communicatie hierover zal ook deel uitmaken van de geplande communicatie over flexibiliteit en energiegemeenschappen.

Het collectieve zelfverbruik binnen een energiegemeenschap kunnen we beschouwen als een geaggregeerde vorm van zelfconsumptie en streeft dus hetzelfde doel na maar op een grotere schaal. Aangezien het in beide gevallen gaat over het gelijktijdig verbruiken van zelf opgewerkte elektriciteit stroken beide operationele doelstellingen met elkaar.

OD 5.6 We voorzien een kader voor energieopslag voor installaties aangesloten op het distributienet

- In de BBT staat: *"In het kader van de energiegemeenschappen bekijk ik de mogelijkheden van wijk- of buurtbatterijen en eventuele drempels en nemen indien nodig ondersteunende maatregelen of initiatieven."* Hoe wil u dit bekijken?

Antwoord

Met een invoeren van een regelgevend kader voor flexibiliteit en energiegemeenschappen zullen er reeds verschillende drempels weggewerkt worden die ontwikkeling van wijk- of buurtbatterijen mogelijk moeten maken. Deze batterijen kunnen in de nabije toekomst ingezet worden om (lokale) netondersteunende diensten te leveren of om energie te delen binnen een energiegemeenschap. Verder zullen we bestaande of reeds afgelopen onderzoeksprojecten waarbij buurtbatterijen worden uitgetest, zoals in Heverlee, verder onderzoeken en bevragen zodat bijkomende drempels in kaart gebracht kunnen worden.

SD 6: Een effectief governancekader voor de energietransitie uitbouwen

2°

OD 6.3: Een goede opvolging, beleidsonderbouwing en beleidsbijsturing verzekeren voor het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030.

- Wat betekent dit voor de middelen van het VEKA tegenover die het VEA en Klimaat-administratie? Welke efficiëntiewinsten kunnen worden geboekt?

Antwoord

Het VEA zal worden versterkt tot VEKA via de inkanteling van 36 "koppen" vanuit de klimaat- en energieadministratie binnen het departement Omgeving. Hiervoor worden vanaf 1 januari de betreffende wedde- en werkmiddelen (ca. 2,9 mln. euro) overgeheveld naar de apparaatskredieten van het VEKA.

Daarnaast zullen de referentietaken Energie en Energiebalans die vroeger bij VITO zaten, worden ingekanteld binnen VEKA. Deze insourcing laat toe om 12 extra medewerkers bij het VEKA aan te werven die in de eerste plaats zullen worden ingezet om een kwalitatieve en tijdige Vlaamse energiebalans, en kengetallen voor hernieuwbare energie en WKK-inventaris op te leveren en op te waarderen als instrument voor beleidsmonitoring en -evaluatie.

Deze versterking met 48 koppen moet toelaten om het capaciteitstekort op korte termijn op te vangen. Daarnaast worden via een geïntegreerde werking voor energie en klimaat-thema's efficiëntiewinsten beoogd.

SD 7: Een sociaal rechtvaardige energietransitie vorm geven

OD 7.2: Betaalbaarheid van energie bewaken voor alle doelgroepen

- Verschuiving kosten REG-ODV van elektriciteit naar aardgas in kader van woning-renovatiepremie. Over welke bedragen verwacht u dat dit mogelijks kan gaan? Zal hiervoor een impactanalyse worden gemaakt?
- In 2022 ODV Openbare Verlichting uit factuur. Wat is hiervan de te verwachten impact op de factuur?

Antwoord

Ter indicatie: in 2019 werden 107.000 premies voor energiebesparende investeringen toegekend voor een totaal budget van bijna 57 miljoen euro.

Volgens gegevens van de VREG vertegenwoordigen de doorgerekende kosten voor de ODV in het distributienettarief 18% of 170 euro op een gemiddelde jaarfactuur voor elektriciteit voor een gezin (944 euro). Zowat 4/5e daarvan gaat naar de opkoop van steuncertificaten voor groene stroom. De energieprijzen zijn goed voor 26 euro op jaarbasis (2,5% jaarfactuur). In het kader van de geïntegreerde renovatiepremie plan ik hierover een

impactanalyse te laten uitvoeren. Desondanks de verschuiving van deze kost naar aardgas zal het aardgasdistributienettarief ongeveer gelijk blijven, gezien andere componenten van het aardgasdistributienettarief zullen dalen.

De kosten voor de installatie en het onderhoud van de openbare verlichting (1,6 euro per jaar voor een gemiddelde elektriciteitsfactuur) beoog ik in 2022 uit de factuur te halen.

3° BELEIDSVELD Klimaat – ISE Klimaat

SD 1: Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit

OD 1.4 We nemen onmiddellijk maatregelen om ons aan te passen aan de klimaatverandering

- De BBT stelt: *"Over de sectoren heen, zet ik in op het vergroten van het maatschappelijk draagvlak rond de noodzaak aan bijkomende maatregelen t.b.v. klimaatadaptatie. Om dit aan te tonen voer ik een studie uit rond sociaal-economische kosten en baten van klimaatadaptatie."* Kan u deze studie wat meer toelichten inzake te onderzoeken onderwerp en proces tot oplevering?

Antwoord

Met deze studie rond kosten en baten van adaptatie wil ik de maatschappelijke en economische kosten en baten analyseren van adaptatiemaatregelen in Vlaanderen, dit zowel op een kwantitatieve (monetarisering) als kwalitatieve manier en over de verschillende betrokken beleidsdomeinen heen. Hierbij wil ik een beeld krijgen van de integrale kosten en baten van de maatregelen voor de samenleving en omgeving zowel op sociaal, economisch, ruimtelijk en ecologisch vlak als wat betreft (psycho-sociale en fysische) gezondheid, op basis van de voornaamste effecten van klimaatverandering (hitte, extreme neerslag en overstromingen, droogte en waterschaarste en zeespiegelstijging) in Vlaanderen.

De studie wordt opgestart in december 2020. De Vlaamse Task Force Adaptatie, waarin verschillende beleidsdomeinen vertegenwoordigd zijn, begeleidt de studie als stuurgroep.

SD 2. Ambitieuze en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030

OD 4. We ondersteunen en begeleiden de transitie naar een CO₂-arme industrie

- Kan de minister een stand van zaken geven inzake de mini-EBO's?

Antwoord

In de voorbije jaren zijn een aantal mini-EBO proeftrajecten rond energie-efficiëntie afgesloten met de sectororganisaties Horeca Vlaanderen, Fevia, Agoria, Boerenbond en Comeos. De doelstelling van deze proeftrajecten is het in kaart brengen van meest interessante maatregelen per sector, het identificeren van bestaande drempels om maatregelen te nemen, en het uittesten van een plan van aanpak om kmo's aan te zetten om te investeren in energie-efficiëntie.

Hoewel sommige van de proeftrajecten nog lopen (Boerenbond, Comeos), kan in het algemeen worden geconcludeerd dat de uitgeteste aanpak binnen de mini-EBO waardevol is gebleken. Vooral de ontzorgende rol van de energiecoach als klankbord en contactpersoon bij praktische en technische vragen bleek cruciaal.

Om het beleid naar deze doelgroep kracht bij te zetten, is in de Beleidsnota Energie opgenomen om werk te maken van versterkte wetgeving voor de doelgroep van niet energie-intensieve ondernemingen (energiegebruik < 0,1 PJ).

De mini-EBO-trajecten worden als flankerend instrument ingezet om ondernemingen in de doelgroep maximaal te ontzorgen en te begeleiden bij het correct uitvoeren van de maatregelen.

- Wat houdt de concrete “efficiënte implementatie” van de nieuwe EU ETS handelsperiode in voor Vlaanderen?

Antwoord

Installaties die onder het Europese systeem van emissiehandel vallen moeten aan heel wat verplichtingen voldoen : ze moeten hun emissies monitoren, rapporteren en emissierechten inleveren. De Europese regels leggen hiervoor erg gedetailleerde richtsnoeren vast. In Vlaanderen maken we werk van een performante en efficiënte implementatie, waarbij een correcte uitvoering gekoppeld wordt aan een administratief eenvoudig systeem.

2. sp.a fractie

Relance

1) Uit de relance provisie worden er middelen voorzien om het aantal renovaties te stimuleren. In 2021 wordt hiervoor 4,85 miljoen voorzien.

Kan de minister een overzicht geven van waar deze middelen naartoe zullen gaan? Welke nieuwe premies worden voorzien en hoeveel middelen worden hier in 2021 per nieuwe premie voor voorzien? Welke huidige premies worden er aangepast en hoeveel middelen worden er hiervoor per aangepaste premie voor voorzien?

2) Uit de relance provisie worden er middelen voorzien om stappen richting een eengemaakte woningrenovatiepremie te financieren. In 2021 wordt hiervoor 90 miljoen voorzien. Gaat het hier over het eengemaakte loket en de eengemaakte premie die aangekondigd werden in juni 2020 voor 2022? Kan de minister zeggen welke stappen ze hiervoor in 2021 gaat nemen en voor welke acties de 90 miljoen euro gebruikt zullen worden in 2021 en hoeveel middelen er naar elke actie zullen gaan?

3) Uit de relance provisie worden ook middelen voorzien om de energieprestatie van overheidsgebouwen te verbeteren. In 2021 bedraagt dit 10 miljoen. Hoe worden deze middelen ingezet en hoeveel verschillende projecten verwacht men hiermee te financieren?

Antwoord

De tabel op pagina 5 van de BBT geeft een overzicht van de maatregelen waarvoor de relancemiddelen in 2021 en 2022 worden ingezet.

De vermelde 4,85 miljoen zal in 2021 worden ingezet voor de opstart van de labelpremie en voor de verhogingen van enkele bestaande premies (verdubbeling premie buitenmuurisolatie (30 euro per m² i.p.v. 15) en glasisolatie (16 euro per m² i.p.v. 8).

De lancering van een eengemaakte woningrenovatiepremie is voorzien voor 2022. Het vermelde budget van 90 miljoen in 2021 heeft betrekking op een provisie voor een deel van de kosten voor de eengemaakte woningrenovatiepremie, die worden gedeeld door het energie- en het woonbeleid. Dit staat los van de kosten voor de realisatie van het eengemaakte loket, waarvoor de voorbereidingen in opstart zijn.

VEB beschikt over 10 miljoen bijkomende middelen om ondersteuning te bieden bij de realisatie van de jaarlijkse energiebesparingsdoelstelling van 2,5% in overheidsgebouwen. Dit kan door het toekennen van subsidies (bijvoorbeeld in 2020 via een call voor subsidie tot 250.000 euro voor energiebesparende projecten met terugverdientermijn van minstens 2 jaar). VEB biedt ook begeleiding bij de opmaak van een actieplan energie-efficiëntie 2021-2025, de integratie van energiebeheer in de ondernemingsplannen en het afsluiten van Energieprestatiecontracten.

Daarnaast is er budget voorzien voor:

- Meerkost asbestverwijdering in combinatie met dak- en buitenmuurisolatie: forfaitaire premie van 8 euro per vierkante meter wanneer asbestleien, een asbesthoudend onderdak of asbesthoudende gevelbekleding worden verwijderd (84 miljoen euro waarvan 42 miljoen euro in 2021);
- Tijdelijke verlenging en uitbreiding van de sloop- en herbouwpremie: verhoging van de premie van 7500 naar 10.000 euro, budget van 26,25 miljoen euro in 2021;

- Flankerend beleid transitie oude elektrische verwarming: voor huishoudelijke eindafnemers op het distributienet die genieten van het exclusief nachttarief dat zal worden afgeschaft, worden de isolatiepremies verhoogd met 50% en worden de warmtepompen warmtepompboilerpremie verhoogd met 20%.
- Call groene – en restwarmte: 50 miljoen euro waarvan 25 miljoen euro in 2021;
- Noodkooptelingen: 40 miljoen voor nieuwe calls, waarvan 20 miljoen in 2021.

Gecoördineerd door de minister van Financiën en Begroting zullen er herverdelingen uit het centrale relancebudget kunnen gebeuren volgens het tempo van de aangegane verbintenissen. Zie volgende vraag.

Begroting energie en klimaat

Energie:

QE0-1QEE4KE-WT - IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

4) Onder dit begrotingsartikel wordt 10 miljoen (VAK) extra voorzien om de kosten van de renteloze energielening voor nieuwe eigenaars te dragen. Wat voor kosten van de lening worden hiermee gedragen en voor welk totaalbedrag verwacht de minister hier leningen voor te geven?

Antwoord

Op dit uitgavenartikel worden enkel de ESR-aanrekenbare uitgaven aangerekend die gekoppeld zijn aan de nieuwe energielening+ (uitgereikt door de energiehuizen) en het renteloos hypothecair renovatiekrediet (uitgereikt door de banken). Het gaat over de volgende uitgaven: beheerskosten energielening+, vergoedingen energiehuizen en rentesubsidies voor renteloos renovatiekrediet. De energieleningen+ zelf zijn echter niet-ESR aanrekenbaar en worden aangerekend op een ander uitgavenartikel, zie QE0-1QEE2KB-PA. Er wordt 63,3 miljoen euro aan leningskapitaal voorzien dat kan verstrekt worden door de energiehuizen via het instrument van energielening+.

5) Na analyse van de vastleggings- en vereffeningskalenders van overige projecten op dit artikel beslist de minister de VEK te verminderen met 8.635 keuro.

Kan de minister deze verlaging verder verklaren?

Antwoord

Hier speelt vooral dat intussen werd vastgesteld dat de projectuitvoering en uitbetalingsaanvragen door begunstigde bedrijven (vooral voor groenewarmteprojecten) trager verlopen dan initieel kon worden ingeschat. De bijstelling in vereffeningskredieten vormt tevens het voorwerp van een bespreking in technische werkgroepen en derhalve is het geen discretionaire beslissing van de bevoegde minister.

Klimaat

QE0-1QHE4IB-WT – NAAR EEN KLIMAATVRIENDELIJKE SAMENLEVING: UITVOEREN EN VERSTERKEN KORTE TERMIJN KLIMAATBELEID (KLIMAATFONDS)

Wat betreft de vrije beleidsruimte wordt er op basis van de geraamde ontvangsten binnen het Klimaatfonds in 2021 alvast een totaal nieuw beleidsbudget van 73,6 miljoen euro VAK voorzien op artikel. Dat is een stijging van 41,9 miljoen euro ten opzichte van 2020.

6) Kan de minister deze stijging in detail verklaren? Waar vloeien deze middelen naartoe? Welke maatregelen worden hiermee gefinancierd?

Antwoord

De vrije beleidsruimte binnen het Klimaatfonds wordt bepaald door het verschil te maken tussen het totaal aan nog niet toegewezen inkomsten binnen het Fonds, en de reeds aangegane/vaststaande verbintenissen aan de uitgavenzijde van het Fonds.

Deze vrije beleidsruimte zal ingezet worden voor de financiering van enerzijds een deel van de Vlaamse bijdrage aan internationale klimaatfinanciering en anderzijds voor de co-financiering van Vlaamse mitigatiemaatregelen, volgens het recent door de Vlaamse Regering goedgekeurde kader (Visienota op VR van 11 september 2020).

7) Daarnaast wordt er ook 61.921 VEK voorzien na analyse van de vereffeningskalender van het Klimaatfonds en rekening houdende met de toegestane nieuwe beleidsruimte. Kan de minister deze wijziging verder toelichten? Kan de minister een overzicht geven van waar deze middelen precies voor ingezet worden?

Antwoord

Het totale voorziene VEK-budget voor 2021 bedraagt 85.096keuro. Voor een deel gaat dit over vereffeningen van in het verleden aangegane vastleggingen voor internationale klimaatfinanciering en klimaatmaatregelen van de vorige VKF-rondes waar nog een stuk van vereffend moet worden.

Daarnaast zal een deel van het VAK-krediet voorzien in 2021 al ook al in 2021 leiden tot vereffeningen, dit bedrag kan nog niet precies geraamd worden en is voorlopig ingeschat als 1/3de van het vastleggingskrediet (conform de betaalkalender uit de meerjarenramingen).

3. Groen Fractie

- I. QE0-1QEE2KL-WT - OPTIMALE INVULLING EUROPESE HERNIEUWBARE ENERGIEDOELSTELLINGE, (EKG)
U schrijft:

"Dit artikel wordt doorheen het begrotingsjaar gespijsd uit een centrale provisie bij FB (CB0-1CBG2AG-PR – Provisie uitgaven ten gevolge van doelstellingen inzake hernieuwbare energie). Ondertussen werd op 17 juli al een herverdelingsbesluit genomen van 22,5 miljoen euro VAK en 22,5 miljoen euro VEK via herverdeling uit de provisie CB0-1CBG2AG-PR.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

In 2020 werd een provisie CB0-1CBG2AG-PR voorzien bij Financiën & Begroting van 50 miljoen euro VAK met ruiterwerking (en 25 miljoen euro VEK in zowel 2020 als 2021). Dit artikel wordt gespijsd vanuit deze provisie via provisieverdeling om de nodige hernieuwbare energiestatistieken aan te schaffen.

Vragen:

In de richtlijn hernieuwbare energie (art. 3.3) is een verplichting opgenomen voor de lidstaten om vanaf 2021 tot 2030 minstens het aandeel hernieuwbare energie te realiseren dat overeenkomt met de nationale 2020 doelstelling (13% voor België. Gebeurt dit niet, wordt art. 27(4bis) van de governance verordening toegepast. Dit houdt in dat de betrokken lidstaat dan binnen het jaar bijkomende maatregelen moet nemen om de kloof te overbruggen.

De herziene richtlijn hernieuwbare energie bevat een bindende EU-doelstelling van 32% tegen 2030 met een opwaartse herzieningsclausule tegen uiterlijk 2023. Er worden aan de lidstaten geen landenspecifieke doelstelling meer opgelegd. De lidstaten blijven wel ertoe gehouden om de doelstelling voor 2020 te realiseren. Voor 2030 bepalen de lidstaten hun bijdrage tot de EU-doelstelling conform de governance verordening in hun nationaal energie-en klimaatplan.

1. Als ik dit interpreteer, dan heeft de minister niet al te veel vertrouwen in het behalen van de opgelegde hernieuwbare energiedoelstellingen in 2021. Klopt die interpretatie?

Antwoord

Het klopt dat we als Vlaanderen ook in 2021 wellicht zullen moeten doen op de aankoop van hernieuwbare energie bij andere lidstaten om onze doelstelling op het vlak van hernieuwbare energie te realiseren. Dit zal echter ook afhankelijk zijn van de burden sharing afspraken tussen de gewesten en de federale overheid voor de periode na 2020. De huidige afspraken inzake de klimaat- en energiedoelstellingen binnen België gelden enkel tot en met het jaar 2020. Voor de periode na 2020 moeten nog afspraken gemaakt worden binnen België.

2. Quid stavaza burden sharing periode 2021-2030

Antwoord

Binnen de Nationale Klimaatcommissie vraagt Vlaanderen, samen met de andere gewesten, al geruime tijd aan het federale voorzitterschap om de politieke besprekingen over de verdeling van de Belgische energie- en klimaatverplichtingen in de periode 2021-2030 snel op te starten. Deze besprekingen kunnen nu pas echt van start gaan, met de aanstelling van de nieuwe federale regering. Samen met de collega's van de andere entiteiten zal ik binnen de Nationale Klimaatcommissie streven naar een akkoord met ambitieuze, betaalbare en realistische doelstellingen voor de verschillende entiteiten.

Voor de operationele doelstelling "**OD 1.1: Het Renovatiepact voor de grondige renovatie van woningen versterken**" wordt deze legislatuur (veel) budget voorzien, maar deze zijn allemaal afkomstig uit **de relanceprovisie (zie onderstaande tabel)**.

	Legislatuur	2021
Eengemaakte woningrenovatiepremie	+ 180	90
Verlenging sloop- en heropbouwpremie	26,25	
Renteloze energielening+, renovatiekrediet overdracht en energielening prioritaire doelgroep	bij Evaluatie eind 2020	
Noodkoopfonds	40	20
Energielabelpremie en	+109,35	46,85
aanpassingen aan bestaande energieprijzen	11,4	5,7
2,5% primaire energiebesparingsdoelstelling Vlaamse Overheid (OD 1.4)	20	

Vraag

Deze middelen moeten vooral van Europa komen → hebben we hier al zekerheid rond?

Antwoord

In het kader van de BO 2021 wordt sowieso een algemene relanceprovisie van 4,3 miljard euro ingeschreven en dus al ter beschikking gesteld ter financiering van het plan 'Vlaamse Veerkracht' van de Vlaamse Regering. Gecoördineerd door de minister van Financiën en Begroting zullen er herverdelingen uit deze eenmalige investeringsprovisie (CB0-1CBG2AH-PR) kunnen gebeuren volgens het tempo van de aangegane verbintenissen. Wat betreft verdere impact op de Vlaamse overheidsfinanciën, verwijzen we naar de BBT Financiën en Begroting en het relanceplan bij de Septemberverklaring. Toelichting in de BBT FB stelt hierover: *"Voor de financiering van deze massieve investeringsimpuls zal Vlaanderen maximaal inspelen op Europese fondsen (subsidies/leningen), waarbij Vlaanderen haar rechtmatig deel zal claimen van de voor België voorziene middelen in het Europees Herstelfonds. De eenmalige investeringen in het kader van dit relanceplan worden derhalve buiten de begrotingsdoelstelling opgenomen."*

- II. Op pagina 38 van het BBT) word het begrotingsartikel "**QEO-1QEE4KE-WT - IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)**" besproken. Dit artikel wordt met 16,5 miljoen verhoogd. 10 miljoen betreft nieuw beleid, maar er is ook een aanpassing van het vastleggingskrediet (+ 6,9). Het vereffeningskrediet wordt dan weer met 8,6 miljoen verlaagd, wat betekent dat bepaalde zaken niet werden uitgevoerd of dat bepaalde acties/projecten minder succesvol waren. Deze aanpassing hebben betrekking op calls groene warmte, calls PV en kleinschalige wind, opslagprojecten en batterijpremies, micro-wkk-premies, expertisecentrum lokaal energie- en klimaatbeleid, energieconsulenten en renovatiecoaches en overige beleidswerking.

Vraag

Waardoor kan dit verschil verklaard worden?

Antwoord

Baseline zijn de cijfers van de begrotingsaanpassing 2020 ongeacht of er in die budgetten toen eenmalige of recurrente zaken zaten.

Aangezien de cijfers betrekking hebben op een begrotingsfonds (Energiefonds) betreft het ramingen en geen limitatieve kredieten.

- Hoger geraamd VAK: Naast het reeds vermelde nieuw beleid, wordt er ten opzichte van de baseline 2020 VAK bijgeraamd (zoals door de uitbreiding van de calls naar PV) maar valt er in 2021 ook (weliswaar minder) VAK weg wegens eenmalige of reeds volledig in 2020 voorziene vastleggingen. Zo valt de financiering (vastlegging) voor het expertisenetwerk 2020-2024 en calls energieconsulentenprojecten (uit te roepen 2021) reeds in 2020 waardoor er geen VAK nodig is in 2020 (met dus een VAK-verlaging in 2021 tov baseline 2020).
- Lager geraamd VEK: Hier speelt vooral dat intussen werd vastgesteld dat de projectuitvoering en uitbetalingsaanvragen door begunstigde bedrijven (vooral voor groene-warmteprojecten) trager verlopen dan initieel kon worden ingeschat. Ik wens te benadrukken dat alle engagementen uit het verleden gehonoreerd worden.

III. Het andere stuk 'nieuw beleid' betreft de 32,4 miljoen euro die wordt voorzien ter vergoeding van de netbeheerderpremie voor middelgrote PV-panelen (compensatie wegvallen terugdraaiende teller) die in voege zou treden vanaf 2021.

Vraag

Hoe is de inschatting voor dit bedrag gemaakt?

Antwoord

Op basis van een inschatting wordt gerekend op 27.000 installaties per jaar die zouden premiegerechtigd zijn. De budgettaire impact wordt ingeschat op 27.000 installaties van gemiddeld 4 kWp met een vergoeding van €300 per kWp. Dit geeft een bedrag van 32,4 miljoen euro.

Detail aantal verwachte premies:

In het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 wordt in de periode 2021-2025 een jaarlijkse bijkomende capaciteit van 300 MW aan PV-installaties verondersteld. Vanaf 2025 wordt een groei van 318 MW aangenomen zodat in 2030 de doelstelling van 6,7 GWe PV bereikt wordt. Eind 2019 bedroeg het PV-vermogen circa 3,3 GWe, met een aandeel van circa 60% van installaties met een maximaal AC-vermogen van de omvormer tot 10 kVA. Met een aandeel van 60% in de vooropgestelde groei van 300 MW/jaar, verwachten we dat de komende jaren ongeveer 180 MW/jaar installaties < 10 kVA moeten geplaatst worden. Met een gemiddelde grootte van 4 kW komt dat neer op ongeveer 45.000 installaties. Een deel daarvan wordt geplaatst op nieuwbouw die verplicht in een minimumaandeel hernieuwbare energie moet voorzien en dus niet voor een premie in aanmerking komt. Naar schatting zijn er volgens de EPB-cijfers jaarlijks ongeveer 18.000 installaties in dat geval die niet in aanmerking komen voor de premie. Ongeveer 27.000 installaties per jaar zouden dan wel premiegerechtigd zijn.

IV. Bij begrotingsartikel "**QE0-1QEE4KJ-WT - IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID VIA KLIMAATFONDSFINANCIERING (ENERGIEFONDS)**" (pagina 43) valt de sterke bijstelling van het vereffeningskrediet op (+7,5 miljoen), wat betekent dat hier meer is uitgegeven dan begroot.

Vraag

Wat zit er precies in die 7,7 miljoen euro? Kan hierover meer toelichting gegeven worden?

Antwoord

Het hoger geraamd VEK houdt er rekening mee dat we pas vanaf 2021 uitbetalingsaanvragen en dus vereffeningen kunnen gaan verwachten voor sommige in het verleden vastgelegde projecten op basis middelen Klimaatfonds met als belangrijkste enkele warmtenetten die nog in aanbouw zijn (raming +3,33 mi euro VEK ; betalingsaanvragen door bedrijven nog af te wachten) en resterende te verwachten uitbetalingen wegens de eerdere call stroomversnellers 2019 voor gemeenten (+3,5 mi euro VEK).

V.In het begrotingsartikel "**QE0-1QEE4KK-PA - NOODKOOFFONDS (ENERGIEFONDS)**" (pagina 44) wordt zowel VEK als VAK verlaagd met 9,5 miljoen euro. De reden hiervoor is mij niet onmiddellijk duidelijk.

Vraag

Werden er minder leningen gegeven? Wil de minister hier minder op inzetten? Wat is hiervoor de reden?

Antwoord

Voor de noodkoopleningen binnen het Energiefonds is een rollende enveloppe voorzien van 15,5 miljoen euro. Bij de opmaak van de BO 2021 is nog uitgegaan van 12,5 mi euro leningen in 2020 en 3 mi euro leningen in 2021 (wat neerkomt op -9,5 mi euro tov baseline 2020). Intussen blijkt dat er zich een verschuiving zal voordoen van 2020 naar 2021. De totale enveloppe blijft echter gelijk. Aan te passen ramingen worden meegenomen in de BA 2021.

VI. QE0-1QHE4IB-WT - NAAR EEN KLIMAATVRIENDELIJKE SAMENLEVING: UITVOEREN EN VERSTERKEN KORTE TERMIJN KLIMAATBELEID (KLIMAATFONDS)
Dit artikel wordt onder meer gebruikt voor het financieren van een deel van de Vlaamse bijdragen voor internationale klimaatfinanciering.

Vragen

1. Kan u specificeren hoeveel van de beschikbare middelen u hiervoor reserveert? Op basis van welke overwegingen komt u tot dit bedrag? U spreekt over' een deel van'. Welke andere uitgavenposten voorzien ook nog delen van die bijdragen?

Antwoord

In afwachting van de afspraken binnen België over de toekomstige bijdrage aan internationale klimaatfinanciering en de verdeling hiervan binnen ons land, houden wij het Vlaamse engagement van de vorige planperiode aan, nl. 14,5 miljoen euro per jaar. De helft hiervan zal uit het Vlaams Klimaatfonds gefinancierd worden (zoals in de voorbije periode), de andere helft via de algemene middelenbegroting.

2. Voor de vrije beleidsruimte van 73,6 mlj euro die u heeft voor uw klimaatbeleid heeft u een aantal bestemmingen gedefinieerd: het MINA-fonds, ANB, DAB ICT, DAB Vlaams Infrastructuurfonds, De Rand, EV ILVO, Fonds departement Onderwijs, fonds Hoger Onderwijs, VEB, het Facilitair bedrijf, het VLIF, het VIPA, de Lijn, het Gemeenschapsonderwijs, AGION.

Antwoord

Deze bestemmingen waren de bestemmingen van de vorige goedgekeurde klimaatmaatregelpakketten, en zijn daarom pro memorie (zonder budget) nog vermeld in de begroting. De bestemmingen voor de vrije beleidsruimte van 73,6 miljoen euro zijn nog te definiëren. Alle volgende vragen komen hierdoor te vervallen.

- a. Waarom precies deze bestemmingen?
- b. Op basis van welke criteria?
- c. Betekent dit dat anderen niet in aanmerking komen voor budget uit het klimaatfonds?
- d. Waarom zijn hier geen bedragen op gekleefd?
- e. We spreken hier over een begroting. Vermits deze entiteiten ook hun eigen begroting hebben opgemaakt, hebben zij daar in principe bedragen in opgenomen voor de co-financiering.

3. Voor de Indirecte carbon leakage voorziet u ca 92 miljoen euro.

- a. Kan u aangeven op basis van welke berekening u tot dit cijfer komt?
- b. Welke bedrijven maakten hier de vorige jaren gebruik van?
- c. Welke bedragen hebben ze ontvangen?
- d. Op basis van welke gegevens werden deze bedragen berekend?
- e. Welke waren de uitstootreducties die deze bedrijven hebben gerealiseerd in hun Vlaamse vestigingen?
- f. De overheidsmiddelen zijn beperkt? Bent u van oordeel dat de bedrijven die deze subsidies hebben gekregen diegene waren die er het meest nood aan hadden?

Antwoord:

De compensaties voor indirecte emissies worden bepaald op basis van een gedetailleerde formule, in lijn met de Europese Staatssteunregels en terug te vinden in de relevante Vlaamse wetgeving. Het elektriciteitsverbruik, de relevante emissiefactor van de elektriciteitsproductie, de CO₂-prijs en de toegelaten steunintensiteit zijn hierbij de bepalende parameters. Door de stijgende CO₂-prijs de voorbije jaren nemen de indirecte kosten -en dus ook de compensaties- de voorbije jaren toe, tot het bedrag van 92 miljoen € in 2020.

De implementatie en betalingen worden uitgevoerd door het Agentschap Innoveren & Ondernemen, onder voogdij van mijn collega-minister van economie. Voor informatie over de individuele steunbedragen en de bedrijven verwijs ik u dan ook graag door naar het jaarverslag van dit Agentschap, waarin deze gegevens worden gerapporteerd.

De uitstootreducties van de bedrijven worden niet individueel opgevolgd, dit is ook alles-behalve evident rekening houdende met variaties in productievolumes. Het is wel zo dat wij in Vlaanderen- bijkomend bij de Europese staatssteunregels- vereisen dat bedrijven moeten toegetreden zijn tot de energiebeleidsovereenkomsten om beroep te kunnen doen op de compensaties.

Vanuit de Vlaamse Regering zijn we ervan overtuigd dat deze steun voor indirecte compensaties nodig is. Door de concurrentiepositie van de Vlaamse industrie te ondersteunen kunnen we zorgen voor een duurzame verankering in Vlaanderen. Tegelijk vermijden we dat de productie verplaatst naar regio's met minder streng klimaatbeleid.

II. Omgeving & Natuur

1. Open Vld-fractie

ISE Thema-overschrijdend Instrumentarium Omgeving
--

SD 2. Handhaving als sluitstuk van een slagkrachtig omgevingsbeleid

OD 1. Verder bouwen aan een volwaardige omgevingshandhaving

- Handhaving is uiteraard een heel belangrijk aspect, in elk beleidsdomein, ook op vlak van omgevingsbeleid. Waar ziet u de handhavingsprioriteiten voor de komende jaren?

Antwoord

Op vandaag blijven zowel het Milieuhandhavingsprogramma 2015-2019, het Handhavingsprogramma Ruimtelijke Ordening 2015 als de bestaande handhavingsprioriteiten onverkort van kracht. De handhavingsprioriteiten voor de komende jaren zullen worden vastgelegd in het geïntegreerd meerjaren Omgevingshandhavingsprogramma 2019-2024, dat momenteel in opmaak is en waarvan de publicatie na goedkeuring door de Vlaamse Regering verwacht wordt in het najaar van 2021. Dit Omgevingshandhavingsprogramma bundelt het Handhavingsprogramma Ruimtelijke Ordening en het Milieuhandhavingsprogramma. De prioriteiten worden vastgelegd in samenspraak en overleg met alle handhavingsactoren. De meer globale voornemens, de strategische beleidslijnen en de handhavingsprioriteiten van het handhavingsbeleid inzake Omgeving en de individuele handhavingsprioriteiten van de verschillende handhavingsactoren zullen onderling inhoudelijk worden afgestemd en waar mogelijk geïntegreerd.

OD 4. Inzetten op een transparante en oplossingsgerichte omgevingshandhaving

- Wat is de stand van zaken van de evaluatie van het statuut Bijzondere Veldwachter in functie van actuele noden en evoluties op het terrein, zoals vermeld in het regeerakkoord?

Antwoord

Het lijkt me op gebied van handhaving zinvol om de functie bijzondere veldwachter te herbekijken. Bijzondere veldwachters zijn zijn waardevolle ogen op het terrein. Het verbeteren van de handhaving van de omgevingsregelgeving door een integrerende en verbindende samenwerking op te zetten met alle betrokken actoren: Natuurinspectie, omgevingsambtenaren, politie, bos- en veldwachters, GAS-ambtenaren en het openbaar ministerie, is dan ook een van de actiepunten uit mijn beleidsnota. Gelet op de federale verankering van de functie van bijzondere veldwachter kan ik hiervoor vanuit Vlaanderen enkel appel doen aan mijn federale collega om daaraan samen te werken.

Anderzijds ben ik van mening dat het opportuun zou zijn om hun bestaande functie te ontdebellen en de faunabeheertaken onder te brengen onder een andere onafhankelijke Vlaamse functie. Daarbij kan je ook dat deel van het huidige takenpakket van de bijzondere veldwachter gaan opwaarderen.

Ook daar zijn er immers noden voor specifieke beheertaken, denken we bijvoorbeeld aan het beheer van everzwijnen.

In overeenstemming met het Vlaamse regeerakkoord en mijn beleidsnota Omgeving wil ik onderzoeken hoe de werking van de bijzondere veldwachter op het terrein kan worden geoptimaliseerd in functie van de actuele noden en evoluties op het terrein. Zoals u weet berust de bevoegdheid om het statuut en de aanstelling van bijzondere veldwachters te

regelen bij de federale overheid; ik plan een overleg met het federale beleidsniveau om te bekijken wat mogelijk is om tot een optimalisering van de taakstelling van de bijzondere veldwachter te komen, in het bijzonder wat betreft de handhavingstaak van de bijzondere veldwachter. Mogelijke punten die op dat overleg aan bod kunnen komen zijn bv. (verbetering van de) opleiding, de problematiek van hun wapendracht 's nachts, en een eventuele uitbreiding van hun bevoegdheden.

- Nog niet alle nieuwe natuurinspecteurs zijn aangetreden. Waarvoor worden diegenen die wel al aangetreden zijn, specifiek ingezet?

Antwoord

Van de beloofde zes extra natuurinspecteurs zijn er ondertussen al drie in dienst; voor de drie resterende natuurinspecteurs werd de wervingsprocedure onlangs succesvol afgesloten: ik verwacht dat zij tegen eind 2020 of begin 2021 in dienst kunnen treden. De Natuurinspectie heeft geen gespecialiseerde teams die zich uitsluitend op één bepaald thema toeleggen; het toezicht op de naleving van de jachtregelgeving is één van de vele taken van elke natuurinspecteur.

- In de BBT staat: *"De 2 'reguliere' VTE op het Jachtfonds zijn ondertussen aangevallen. Bij BA 2020 was de geschatte loonkost 90 k.euro voor deze 2 VTE, maar in praktijk blijkt de effectieve loonkost 120 k.euro te bedragen. Daarom wordt het budget binnen het Fonds bijgesteld met 30 k.euro."* Vanwaar dat groot verschil tussen schatting en praktijk?

Antwoord

120 keuro is de loonkost voor de 2 'reguliere' medewerkers. Dat de raming in 2020 lager was, is omdat de aanwerving van de tweede medewerker pas in het najaar gebeurde.

ISE Afval en Materialen

- Uit het budgettair kader blijkt dat de OVAM, om de doelstellingen m.b.t. afval- en materialenbeleid (OD 1 t.e.m. 7) te realiseren, haar communicatiebudget voor 2021 op 415.000 euro raamt. Het lijkt mij niet onverstandig om daar wat meer inzichten in te krijgen naar waar dit exact gaat en hoe dit verantwoord wordt?

Antwoord

Hieronder vindt u een overzicht van de diverse communicatie-acties die gepland worden.

- Communicatie gericht op de transitieprioriteit Circulaire Economie (algemene communicatie, leer- en werkplatformen, uitdragen voorbeeldcases, het stimuleren van innovatie, circulaire economie en klimaat).
- Communicatie en sensibiliseringstrajecten naar een aantal cruciale sectoren of over een aantal cruciale thema's om een circulaire economie te realiseren, gelinkt aan het CE actieplan: circulair bouwen, beperken van voedselverlies, specifieke productketens (verpakkingen, textiel, luiers, ...).
- Communicatie om stoffen uit de materialenkringloop te halen (cfr. asbest) en begeleidende communicatie voor het asbestafbouwbeleid en de introductie van het asbestattest.
- Communicatie gericht op het sluiten van de materialenkringloop: o.a. acties in het kader van de uitvoering van de single use plastics directive, de nieuwe inzamelverplichtingen voor organisch-biologisch afval, de uitrol van de uitgebreide pmd-zak en de bouwmaterialenkringloop

- Sectorale communicatietrajecten in samenwerking met sectorfederaties voor een betere selectieve inzameling bedrijfsrestafval en ontwikkelen cursussen voor ondernemers-en beroepsopleidingen.
- Communicatie inzake afvalstoffen- en materialengegevens, waaronder de CE-monitor, Cirkeltips, benchmarktool en het symbioseplatform.
- Uit het budgettair kader blijkt dat het Minafonds in kader van het afval- en materialenbeleid 1,155 miljoen euro voorziet voor onderzoeken. Kan verduidelijkt worden over welke onderzoeken dit gaat, voor welke budgetten en hoe dit gekoppeld is aan beleid?

Antwoord

Het budget voor onderzoek en expertise wordt o.a. ingezet voor:

- Captatie van leerlessen naar het beleid uit calls die lopen of afgerond zijn, zoals bv. de open call circulaire economie, ESF-oproep voor lokale circulaire hubs, circulaire bouw-economie (110k)
- Procesbegeleiding bij de werkagenda's Bouw en Chemie/kunststoffen die de OVAM ihkv circulaire economie wil opzetten en Green Deal Circulair Bouwen (140k)
- Versterkte doelgroep- of programmawerking richting circulaire economie bv. lokale besturen, circulaire havens (100k)
- Scenario's voor uitrol bioafval inzameling bij lokale besturen cf. Europese kaderrichtlijn Afval (100k)
- Uitbouwen van Vlaanderen als recyclagehub, met onderzoeken naar de mogelijkheden voor beter ontwerp, recyclage, afzet, ... binnen kunststoffen, luiers, textiel (250k)
- Intergewestelijke samenwerking voor de ontwikkeling van Totem – een tool om de materiaalprestatie van gebouwen te meten en te optimaliseren (250k)
- Berekening van Average loss rates ihkv de Kaderrichtlijn Afval (300k) – hiervoor werd een meervraag ingediend en goedgekeurd
- Verder onderzoek naar data en indicatoren (bv. CE, voedselafval) en beleidsmonitoring (bv. sorteeraanalyse bedrijfsrestafval) (150k)
- Jaarlijks terugkerende kosten: audit kringfinanciering, kringloopcentra, audit EU-projecten (55k)

ISE Bodem en ondergrond

- In het budgettair kader stelt de BBT: *"Om bodemverontreiniging maximaal te voorkomen en te beperken en het bodembeleid maximaal af te stemmen op de maatschappelijke behoeften plant OVAM volgende acties: [...] - De communicatie naar verschillende doelgroepen (particulieren – stookoliefonds Promaz, garagesector – bodemsaneringsfonds Tersana) wordt opgestart/verdergezet. (SD2 – OD1)".* Wat zal die communicatie voor Promaz exact inhouden? Wat is de stand van zaken betreft de inwerkingtreding van het fonds?

Antwoord

Het Samenwerkingsakkoord van 25 juli 2018 (op 8 mei 2019 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad) bevat de wettelijke regeling voor de erkenning, werking en financiering van een fonds voor de bodemsanering van gasolietanks voor verwarmingsdoeleinden, het zogenaamd stookoliefonds.

Hierbij is het aan de betrokken sector om zulk fonds op te richten dat voldoet aan de erkenningsvoorwaarden. De oliesectorfederaties Informazout, de Belgische Petroleum Federatie en BrafcO hebben intussen de vzw Promaz opgericht. Promaz is eind 2018 al gestart met de voorbereidingen om een erkenningsdossier als fonds voor de bodemsanering van gasolietanks in te dienen. Op dit moment legt de sector de laatste hand aan een erkenningsdossier.

Tot op vandaag is er door de sector nog geen formeel erkenningsdossier bij de Interregionale Bodemsaneringscommissie (IBC) ingediend. We kunnen hen daartoe vanuit de overheid niet dwingen. De sector heeft aan de OVAM meegedeeld dat het breekpunt voor de sector de in het Vlaamse regeerakkoord opgenomen maatregel is om in 2021 nieuwe installaties op mazout te verbieden. Volgens de sector zal dit verbod een invloed hebben op het toekomstig verbruik (van mazout/stookolie) en dus de financiële middelen voor het fonds. Een deel van de benodigde financiële middelen voor het fonds kan overgedragen worden uit het BOFAS-fonds, maar dit zal niet volstaan.

De IBC beschikt over maximum 4 maanden om de erkenning aan de vzw Promaz te verlenen als stookoliefonds. Het fonds treedt in theorie in werking bij publicatie in het Belgisch staatsblad van het erkenningsbesluit. Promaz voorziet op dat moment een communicatiecampagne naar alle belanghebbenden te voeren. De OVAM zal hierbij ondersteunende communicatie verzorgen.

ISE Lucht

- De BBT stelt: *"Om de knelpunten inzake luchtkwaliteit aan tunnelmonden aan te pakken, stel ik methodologie ter beschikking om de concentraties aan tunnelmonden te bepalen. Daarnaast stel ik ook maatregelen en aanbevelingen voor om de impact ter hoogte van deze tunnelmonden te beperken."* Over welke methodologie gaat dit? Kan verduidelijkt worden welke specifieke concentraties er relatief gezien meer zijn aan tunnelmonden en wat de evt. oplossingen zijn?

Antwoord

De methodologie betreft voorstellen voor gebruik in de bestaande luchtkwaliteitsmodellen (IMPACT en CAR Vlaanderen) waarmee concentraties worden berekend. De methodologie die ter beschikking gesteld wordt, zal gebruikt worden om in een MER de effecten op luchtkwaliteit aan tunnelmonden in te schatten. Aan tunnelmonden komen verkeersemissies geconcentreerd op één locatie vrij, terwijl deze zonder ondertunneling verspreid over het wegsegment vrijkomen. Doordat de emissies aan tunnelmonden geconcentreerd vrijkomen en verspreiden naar de omgeving, zullen deze leiden tot hogere concentraties in de nabijheid van tunnelmonden. Deze verhoging is bv duidelijk zichtbaar in de NO₂ ATMOSstreetkaarten van de VMM (rode vlekken aan de tunnelmonden). De methodologie en mogelijke oplossingen worden momenteel verder onderzocht in de studie "Onderzoek naar impact van tunnelmonden en (half-)open sleuven op luchtkwaliteit en mogelijke milderende maatregelen". Zonder vooruit te lopen op de resultaten van de studie, die afgerond wordt in het voorjaar van 2021, zijn er zowel bronmaatregelen als overdrachtsmaatregelen mogelijk. Bronmaatregelen hebben een invloed op de emissies die vrijkomen. Voorbeelden zijn het garanderen van een vlotte doorstroming of een doordachte keuze van de toegelaten snelheid of het concept/werking van de tunnel. Overdrachtsmaatregelen hebben een invloed op de verspreiding van emissies naar de omgeving. Voorbeelden zijn het plaatsen van schermen aan tunnelmonden of het plaatsen van schouwen in de ondertunneling.

- De BBT stelt: *"Voor de verdere uitbouw van de LEZ-databank voorzie ik 137 keuro werkingskosten waarmee ik de koppeling met de nieuwe DIV webservices definitief vorm geef en een monitoringstool laat uitwerken."* Wat veroorzaakt de hoge kost van die koppeling? Wat moet gekoppeld worden? Wat zal monitoringstool precies monitoren?

Antwoord

De kost van de koppeling wordt veroorzaakt door het feit dat de Federale Overheidsdienst Mobiliteit – dienst Inschrijvingen Voertuigen (kortweg DIV) hun diensten momenteel fundamenteel wijzigt. Deze wijziging heeft niet alleen betrekking op de technische manier waarop gegevens worden overgedragen maar kent ook een aantal belangrijke inhoudelijke wijzigingen. Het Agentschap Informatie Vlaanderen beheert momenteel voor de LEZ-databank een databank gebaseerd op de DIV gegevens van waaruit de nodige gegevens voor het toezicht op en de handhaving van de lage-emissiezones worden opgevraagd. Naar aanleiding van de grote wijzigingen bij DIV wijzigt de opbouw, dagelijkse actualisatie en de inhoud van die databank dus ook sterk, net als de inhoud van de datastromen (en voor een aantal diensten ook de manier van dataoverdracht) tussen Informatie Vlaanderen, de Vlaamse LEZ-databank (beheerd door het departement Omgeving) en de LEZ-inrichters (de steden Antwerpen en Gent).

Met de monitoringstool moeten de lokale overheden op een eenvoudige manier na kunnen gaan hoe de milieukeurmerken van het verkeer, dat in hun LEZ rijdt, wijzigt. Dit onderzoek gebeurt momenteel ad hoc en met de tussenkomst van derden. De tool moet het monitoringsproces vereenvoudigen en bijkomende onderzoeksopdrachten overbodig maken.

OD 6. Vermindering luchtverontreiniging van houtverbranding

- De BBT stelt: *"De werkingsuitgaven met betrekking tot het ISE Lucht hebben betrekking op het inventariseren, rapporteren en modelleren van de emissies in lucht, het adviseren over milieuvergunningaanvragen lucht, het meten, modelleren en rapporteren van de luchtkwaliteit, en het voorspellen en opvolgen van smogperiodes. Het budget hiervoor bedraagt 2.152 keuro."* Kan hier meer in detail worden uitgesplitst hoe die 2,152 miljoen euro gebudgetteerd wordt over de verschillende opdrachten?

Antwoord

De werkingsuitgaven met betrekking tot het ISE Lucht (2.152 keuro) worden verdeeld over volgende posten:

- onderbouwing van de emissie-inventaris lucht: 150 keuro
- Werking ikv samenwerkingsakkoord van de Interregionale Cel voor het Leefmilieu (IRCEL) (oa smogepisodes): 50 keuro.
- Specifieke werkingsuitgaven voor de onderbouwing van de beoordeling van de luchtkwaliteit (meetcampagnes en modellering): 611 keuro.
- onderhoudscontracten voor de meetnetten en het datatransmissiesysteem: 1.245 keuro
- Uitgaven energie (elektriciteit meetnetten): 96k euro.

ISE Water

SD 7. De nutriëntenverliezen vanuit de land- en tuinbouw

- De BBT stelt: *"De investeringsuitgaven met betrekking tot het ISE Water hebben betrekking op: - de subsidies aan polders en wateringën voor de verbetering van de onbevaarbare waterlopen (integreren integraal waterbeheer op het terrein): 1.318 keuro VAK en 1.174 keuro VEK"*. In het regeerakkoord staat dat de belastingbevoegdheid van polders en wateringën kan worden stopgezet en dat de nodige stappen zouden worden genomen om dat uit te voeren. Waar staan we op dat vlak?

Antwoord

Ik gaf hierover op 6 oktober al een toelichting n.a.v. de VOU van Koen Van den Heuvel die in de Commissie Leefmilieu werd behandeld. Ik kondigde daarbij aan dat ik een voorstel aan de Vlaamse Regering zal doen om de versnippering van het beheer van de onbevaarbare waterlopen weg te werken, waarbij ook de problematiek van de belastingen bij polders en wateringen uiteraard aan bod komt. Intussen heeft VMM een nota aan ons bezorgd met diverse mogelijke scenario's; deze nota is opgesteld op basis van de input van diverse spelers betrokken in het beheer van de oppervlaktewateren. We zijn deze scenario's momenteel aan het evalueren en zullen kortelings een voorstel voorleggen aan de Vlaamse regering.

Dat neemt niet weg dat ook binnen de huidige polders en wateringen nood blijft aan een modern waterbeheer, binnen de contouren van het integraal waterbeleid. Vanuit die optiek voorzie ik dan ook in 2021 investeringsmiddelen om ook aan polders en wateringen de mogelijkheid te bieden om projectsubsidies te kunnen bekomen voor projecten die het overstromingsrisico verminderen, de ecologische toestand van de waterlopen te verbeteren enz.

ISE Natuur & Biodiversiteit

SD 4. Wetenschappelijke onderbouwing en evaluatie voor een doeltreffend biodiversiteitsbeleid

OD 1. Natuur en biodiversiteit als onderdeel van klimaatadaptatie- en mitigatiebeleid

- Wat betreft het budgettair kader: kan verduidelijkt hoe en welke middelen van de bosbehoudsbijdrage exact gaan naar:
 - Projectoproep voor integrale bebossingsprojecten door lokale overheden en particulieren met focus op het ondersteunen van de realisatie van stadsrandbossen en het versterken van lokale bosuitbreidingsinitiatieven.
 - Dotatie aan de Vlaamse Landmaatschappij voor de aankopen ten behoeve van compenserende bebossing.
 - Aankopen in het kader van bebossing door het ANB.

Antwoord

Het Bossencompensatiefonds is opgericht door middel van het decreet van 21/12/2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002. (art 17)

Inkomsten zijn afkomstig van de financiële boscompensatie via omgevingsvergunningen (vergunde ontbossingen; ontbossingen via verkavelingsvergunningen). Het basisbedrag voor vaststellen van de financiële compensatie was tot halfweg 2017 vastgesteld op 1,98€/m². Onder vorige legislatuur is het bedrag opgetrokken naar 3,5€/m², en wordt jaarlijks geïndexeerd. Actueel is het bedrag vastgesteld op 3,66 €/m².

Tot op heden wordt het fonds gebruikt voor:

- Verwervingen van te bebossen gronden door ANB, incl. pachtuitredingsvergoedingen + overdracht middelen naar VLM voor grondenbanken ifv bebossing;
- Sinds 2011: subsidies jaarlijkse projectoproep aankoop te bebossen gronden, zowel privé als openbaar volgens BVR van 14/07/2017 betreffende de subsidiëring van de planning, de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer;
- Subsidie grondwaardeverlies volgens BVR van 28 JUNI 2019 houdende subsidiëring van grondwaardeverlies bij bebossing, ondersteund door de inkomsten van de bosbehoudsbijdrage in geval van ontbossing.

Grootste besteder is ANB door middel van verwervingen gronden.

Financiële balans 2015-2019

Op basis van rapportering uit Orafin kan de volgende financiële balans opgemaakt worden:

	2015	2016	2017	2018	2019
Ontvangsten	€ 3 004 212,81	€ 3 317 647,08	€ 2 857 439,58	€ 5 700 625,21	€ 5 672 591,87
Uitgaven VAK	€ 3 258 284,74	€ 1 018 276,79	€ 3 614 928,63	€ 5 965 426,57	€ 6 097 743,22
Aankopen terreinen ANB (QC317) 2020: basisallocatie QD0 1QC317 7112	€ 2 022 372,00	€ 8 298 580,19	€ 2 522 981,99	€ 4 679 189,32	€ 4 196 077,65
Grondenbank - VLM (QC330) 2020: basisallocatie QD0 1QC314 8517	€ 850 000,00	€ 1 200 000,00	€ 850 000,00	€ 850 000,00	€ 1 314 689,20
Subsidies (QC316, QC331) 2020: basisallocaties QD0 1QC31600 6322 (overheden) QD0 1QC33100 3300 (privaat, vzw's)	€ 385 912,74	€ 684 189,60	€ 241 946,64	€ 436 237,25	€ 586 976,37
Correcties (o.a. schrappen encours) ¹		-€ 2 987,70	€ 505 170,15	€ 366,02	€ 132 523,45
Beschikbaar saldo VAK 31/12/t	€ 7 776 385,58	€ 908 275,17	€ 655 956,27	€ 391 520,93	€ 98 893,03

De cijfers slaan op het vastleggingskrediet (VAK) (beleidskredieten) die beschikbaar zijn en uitgegeven werden op het Bossencompensatiefonds tussen 2015 en 2019. Op het vlak van uitgaven wordt het fonds tot op heden gebruikt voor:

- Verwerving van te bebossen gronden door ANB, incl. pachtuittredingsvergoedingen;
- Financiering van grondenbank Vinderhoutse Bossen (VLM);
- Toekenning van subsidies:
 - Sinds 2011: jaarlijkse projectoproep aankoop te bebossen gronden, zowel privé als openbaar volgens BVR van 14/07/2017 betreffende de subsidiëring van de planning, de ontwikkeling en de uitvoering van het geïntegreerd natuurbeheer;
 - Sinds 2020: Subsidie grondwaardeverlies volgens BVR van 28/06/2019 houdende subsidiëring van grondwaardeverlies bij bebossing, ondersteund door de inkomsten van de bosbehoudsbijdrage in geval van ontbossing.
 - In 2020 werd ook een budget van 1.462.847 euro besteed uit het bossencompensatiefonds (basisallocatie QD0 1QC316 6322 en basisallocatie QD0 1QC331 3300) in kader van de projectoproep voor integrale bebossingsprojecten door lokale overheden en particulieren. In 2021 is hiervoor 1000 keuro voorzien, gelet evenwel op de nieuwe middelen voor lokale besturen (bosuitbreiding: zie <https://www.natuurenbos.be/aankoop-bebossing-lokalebesturen>) zullen lokale besturen naar verwacht meer hun weg vinden naar de nieuwe subsidieregeling.

Inkomende bedragen (bosbehoudsbijdragen) worden eerst geboekt op basisallocatie QD0 1QC317 7112; van waarop er in de loop van het jaar via kredietherschikking herschikt wordt naar de overige basisallocaties (QD0 1QC314 8517; QD0 1QC31600 6322; QD0 1QC33100 3300).

- Het INBO wordt gefinancierd voor diverse beleidsondersteunende en -uitvoerende uitgaven, die passen in de uitvoering van de strategische doelstellingen inzake een

¹ Er zijn 2 vormen van financiële correcties uitgevoerd doorheen het jaar:

- *Schrappen van encours: Wanneer een bepaalde verbintenis uiteindelijk niet doorgaat, wordt het zogenaamde 'encours' (openstaande vastlegging) geschrapt en wordt het budget terug beschikbaar in het fonds. Dit kan bv. voorvallen wanneer het perceel waarvoor er een subsidie aankoop te bebossen grond werd toegekend uiteindelijk toch niet wordt aangekocht door de subsidiebegunstigde.*
 - *Dit geeft een correctie in plus (+)*
- *Ontvangsten: In sommige gevallen wordt er te veel betaald voor de bosbehoudsbijdrage, waardoor er soms in de daaropvolgende budgetjaren het te veel betaalde bedrag wordt teruggestort.*
 - *Dit geeft een correctie in min (-)*

doeltreffend biodiversiteitsbeleid Het gaat om 2,091 k euro VAK en 2,151 k euro VEK. Kan er een specifiek overzicht gegeven worden naar wat die middelen exact gaan binnen het INBO, met de beleidsrelevantie?

Antwoord

- De specifieke werkingsmiddelen (VAK en VEK) worden binnen het INBO gebruikt voor de uitvoering van de kerntaken: het beleidsondersteunend wetenschappelijk onderzoek.
- 450 k euro wordt gebruikt voor **de werking van het analytisch laboratorium en het genetisch laboratorium**. Het analytisch laboratorium ondersteunt de wetenschappers via laboratoriumanalyses van de veldcampagnes, zowel in terrestrisch als aquatisch milieu. Het genetisch laboratorium voert DNA-analyses uit van zowel beschermde soorten als invasieve exoten. Zo kan nagegaan worden hoe het gesteld is met de genetische diversiteit in Vlaanderen en of ontsnipperingsmaatregelen nodig zijn. Via eDNA kunnen in een vroeg stadium invasieve exoten opgespoord worden. Genetische analyses worden ook ingezet om de aanwezigheid van de wolf op te sporen (vb. of het een wolf of een hond was die op een bepaalde plaats huisdieren of andere prooien heeft gedood).
- Een andere grote investering is de financiering van de **soortenmonitoring**, die in 2020 uitbesteed werd aan Natuurpunt Studie (219 k euro), aangevuld met 40 k euro voor gebruik van data van Natuurpunt uit waarnemingen.be. Het INBO coördineert de monitoring en stelt de nodige protocollen op voor de kwaliteitsvolle uitvoering, de tellingen zelf gebeuren door Natuurpunt Studie. Door een uitbreiding van het aantal soorten zal de soortenmonitoring vanaf 2021 maximaal 273 k euro bedragen. Deze kosten worden gedeeld door INBO en ANB.
- Andere uitgaven betreffen bijdragen aan externe projecten zoals het Nationaal Secretariaat Invasieve Soorten (54 k euro) en de monitoring van exotische muggen (MEMO; 77 k euro).
- Kosten voor **wetenschapscommunicatie** zijn begroot op 120 k euro.
- De **INBO-kwekerij te Linkebeek** kweekt een aantal vis- en amfibiesoorten in het kader van soortherstelprogramma's, onder andere in de context van de instandhoudingsdoelstellingen. Voor al het materiaal voor het veldwerk en de viskwekerij gaat het om zo'n 80 k euro van de specifieke werkingsmiddelen. Een supplementair deel van de financiering van deze werkingskosten gebeurt via een dienstenopdracht via het Visserijfonds.
- Ook voor de andere wetenschappelijke projecten, verdeeld over de dertien onderzoeksteams, is er **terreinmateriaal** nodig om veldwerk uit te voeren, zoals dataloggers, telemetriemateriaal, peilbuizen en wildcamera's. Dit vertegenwoordigt 475 k euro.
- Alle data die INBO verzamelt, moet opgeslagen worden in **databanken**. Omdat kwaliteitsvolle data en duurzame opslag ervan noodzakelijk zijn voor een goede wetenschappelijke onderbouwing van het beleid, gaat 660 k euro van de specifieke werkingsmiddelen naar de ontwikkeling en het onderhoud van deze databanken en de specifieke IT-ondersteuning. INBO voert een open science beleid waarbij het belangrijk is dat de data aan bepaalde standaarden voldoen om ze publiek te ontsluiten.

OD 3. Kennis over de natuur in agro-ecosystemen verbreden om het beheer van de open ruimte te verbeteren

- De BBT stelt: *"In 2021 leg ik de basis voor het Meetnet Biodiversiteit Agrarisch Gebied. Het heeft tot doel de toestand van en trends in de taxonomische en functionele biodiversiteit in de landbouwomgeving permanent op te volgen."* Hoe zal dit tot stand komen?

Antwoord

De monitoring van de toestand van de biodiversiteit in het agrarisch gebied in Vlaanderen beperkt zich momenteel tot vogels. Deze monitoring laat momenteel alleen toe trends vast

te stellen op het niveau Vlaanderen. Voor andere componenten van de biodiversiteit zijn slechts versnipperde of eenmalige gegevens beschikbaar.

Ik laat in 2021 en 2022 een pilootproject uitvoeren om na te gaan hoe de bestaande **vo-gelmonitoring** kan verfijnd worden, zodat ook regionaal kan gedifferentieerd worden en verbanden kunnen gelegd worden met landbouwpraktijken.

Verder voorzie ik, als onderdeel van het Vlaams Natura 2000-programma, onderzoek naar bijkomende mogelijkheden voor de **realisatie van Europese natuurdoelen in samenwerking met de landbouw**, onder meer via agro-ecologische landbouw, natuurinclusieve verdienenmodellen, ...

In 2021 onderzoek ik mogelijkheden om de **gegevensverzameling over de toestand van de biodiversiteit in het agrarisch gebied meer systematisch uit te bouwen**. Daarmee wil ik de informatie over trends in de taxonomische en functionele biodiversiteit uitbreiden. Bovendien wil ik daarmee ook de impact van landbouwpraktijken, die zowel de biodiversiteit ten goede komen als duurzame en rendabele landbouw mogelijk maken (onder meer via beheerovereenkomsten), beter kunnen inschatten. Aandachtspunten zijn:

- Aansluitend op het Europese *Pollinators Initiative* bekijk ik hoe we informatie kunnen verzamelen over de toestand van de **bestuivers**. Hiermee ondersteun ik de doelstelling uit de EU Biodiversiteitsstrategie om het verlies van bestuivers te stoppen.
- Ik bekijk hoe we ons onderzoek inzake **zoetwaterhabitats** verder kunnen uitbouwen in agrarisch gebied. Ik leg daarbij het verband met de doelstelling uit de EU Farm to Fork Strategy om de stikstofverliezen uit landbouwgronden te halveren.
- Om meer te weten over de **functionele biodiversiteit in landbouwbodems** bekijk ik hoe we kunnen voortbouwen op onze ervaringen met bos- en natuurbodems en bijdragen aan het werk van ILVO, onder meer inzake de ontwikkeling van een bodem-paspoort. Dit is een soort 'medisch dossier' dat helpt om landbouwpercelen duurzaam te beheren. Daarmee draag ik bij aan de doelstelling uit de EU Biodiversiteitsstrategie om oplossingen te ontwikkelen om de gezondheid en de goede werking van de bodem te herstellen
- Ik bekijk hoe we het werk van het ILVO rond **biologische gewasbescherming** kunnen versterken, onder meer met onze gegevens over vogels. Daarmee help ik de doelstelling uit de EU Farm to Fork Strategy inzake halvering van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen te realiseren.
- Ik bekijk hoe we samen met het departement Landbouw en Visserij de toestand van **kleine landschapselementen** in het agrarisch gebied beter kunnen opvolgen, en de bijdrage die ze leveren aan biodiversiteit en landbouw. Daarmee draag ik bij aan de doelstelling uit de EU Biodiversiteitsstrategie om ten minste 10 % van het landbouw-areaal om te vormen tot landschapselementen met een hoge diversiteit.
- Verder bekijk ik ook hoe we **ecosysteemdiensten** beter kunnen opvolgen. Ik denk hierbij onder meer aan koolstofopslag in bodems, ter ondersteuning van het EU Actieplan voor een Circulaire Economie, en waterinfiltratie, ter ondersteuning van de Vlaamse Blue Deal.

TECHNISCHE VRAGEN:

- P. 10 (Samenvatting)

- De minister wenst in te zetten op de digitalisering van de meetnetten (oa rondom de nationale luchthaven): wordt deze ambities ook ondersteund door bijkomend budget in de begroting? Hoeveel middelen worden immers voorzien voor deze operatie en is dit voldoende om de "end of life" cyclus van de vele meetpunten op korte termijn te vervangen?

Antwoord

Deze digitalisering moet opgevangen worden binnen de recurrente middelen van het departement voorzien in de begroting. Naast het recurrente voorziene onderhoudsbudget van 52 keuro zal een eenmalig investeringsbudget van 279.000 euro vrijgemaakt worden.

SD6. EEN STERKE OMGEVINGSADMINISTRATIE

- De minister wenst van haar administratie een echte kennisadministratie te maken. Is dat niet wat tegenstrijdig met eerdere benaderingen die de omgevingsadministratie situeerden als "netwerk van sterke identiteiten die ieder voor hun kernopdracht een center of excellence moeten zijn"? Hoe verhouden beide visies zich tegenover elkaar?

Antwoord

Beide benaderingen zijn niet tegenstrijdig in die zin dat we werk maken van een kennisadministratie voor omgeving, waarbij we mikken op het afstemmen en integratie van kennis ontwikkeld binnen iedere entiteit van het beleidsdomein (voor wat betreft hun kernopdrachten zoals water, lucht, wonen, natuur...) alsook met relevante kennis ontwikkeld binnen entiteiten en onderzoeksinstituten buiten het beleidsdomein en buiten de administratie. Op niveau van het beleidsdomein werken we bijvoorbeeld ook aan gezamenlijk onderzoeks- en monitoringsagenda, waarbij we vertrekken vanuit de gemeenschappelijke behoeften in onderbouwing van het omgevingsbeleid en waaraan vanuit de verschillende entiteiten invulling kan worden gegeven (binnen hun kernopdrachten).

- De fusie van het Departement Omgeving (Leefmilieu + Ruimte) is ondertussen ook reeds even achter de rug. Is er ondertussen ook reeds wat meer data beschikbaar over welke efficiëntiewinsten dergelijke fusie reeds heeft kunnen bewerkstelligen? Worden lokale besturen hierover geconsulteerd wat zij vinden van de gewestelijke "dienstverlening"? Welke voordelen heeft de burger zelf reeds kunnen ervaren van deze fusie?

Antwoord

Het departement Omgeving werd vormgegeven vanuit de bestaande opdrachten van de twee samenstellende departementen LNE en Ruimte Vlaanderen, die integraal in het nieuwe departement werden opgenomen. Daarbij formuleerde het departement Omgeving de ambitie om het geheel sterker te maken dan de samengestelde delen. Zo werd reeds vanaf de opstart sterker ingezet op het omgevingsbeleid inzake klimaat, lucht, energie en groene economie, als een zichtbaar onderdeel binnen de organisatie.

Tegelijk liep de doelstelling inzake koppenbesparing, die integraal werd gerealiseerd. Toch een niet geringe prestatie: het departement is in de periode tot eind 2019 van 1.019 naar 880 personeelsleden afgeslankt. Deze oefening kon enkel slagen door een efficiëntere organisatie op te zetten.

Wat betreft de evolutie van de dienstverlening kan ik verwijzen naar een aantal processen die de integrale benadering van leefmilieu en ruimtelijke ordening in de praktijk omzetten, en die in de organisatie ook geïntegreerd worden opgenomen: de omgevingsvergunning, de digitale aanvraag via het omgevingsloket en de integratie van MER en planning in de procedures complexe projecten.

Inzake de omgevingsvergunning werd inmiddels een evaluatietraject opgestart, waarvan ik tegen de zomer van 2021 hoop een aantal aanbevelingen te kunnen krijgen. In dit traject worden lokale overheden, bedrijven en andere stakeholders geconsulteerd en bevraagd over de gewestelijke dienstverlening.

SD 1. Omgeving als kennis- en expertisecentrum (onderzoek OD1)

- Kan de minister aangeven hoeveel onderzoeken er binnen de onderzoek-agenda van 2019-2020 afgewerkt werden? Welke zijn nog lopende? Hoeveel vereisen nog doorwerking en verder onderzoek? Welke prioriteiten werden hierbij naar voren geschoven?

Antwoord

Van de 49 onderzoeksopdrachten in de OA 2019 zijn er 9 afgerond. De andere zijn nog lopende, conform de vooropgestelde uitvoeringstermijnen. Voor de OA 2020 komt de vraag te vroeg omdat de opdrachten ofwel pas gestart zijn of zich nog in uitbestedingsfase bevinden.

- Hoeveel beleidsaanbevelingen zijn daarover opgesteld en bezorgd aan de minister? Hoeveel hiervan zijn reeds effectief omgezet naar beleid? Hoeveel wachten er op een beslissing?

Antwoord

Alle opgeleverde opdrachten worden ter kennisneming aan de minister voorgelegd waarbij ook de beleidsaanbevelingen worden gepresenteerd. Voor 2019 kan al verwezen worden naar "de evaluatie effectiviteit planbatenregeling", de "evaluatie van het toepassingsgebied van de Vlaamse plan-m.e.r.-regelgeving in het licht van rechtspraak, en analyse van de impact voor het bestaande m.e.r.-procedurele kader" en "de evaluatie referentietaken VITO". De besprekingen hiervan zijn lopende.

SD2. BRV PROCES MET QUICK WINS

- U stelt, minister, dat de regelgeving de bouwshift en de strategische visie van het BRV moet ondersteunen én dat dit kan leiden tot een aanpassing van generieke afwijkingsregels zoals die van de functiewijzigingen. Kan de minister dit wat meer toelichten welke voorbeelden ze hierbij concreet ziet? Dit betekent hopelijk niet dat de minister van plan is om te raken aan bijvoorbeeld decretale basisrechten van zonevreemde woningen?

Antwoord

Zoals opgenomen in 7.3.2 van de Beleidsnota omgeving is het de bedoeling om de bestaande afwijkingsmogelijkheden te evalueren om na te gaan of deze de ruimtelijke transformatie die met het BRV wordt beoogd, ondersteunen. Over welke concrete aanpassingen ik zal voorstellen, ga ik nu nog niet op vooruit lopen.

De aanpassing van de regelgeving is reeds opgenomen in de strategische visie BRV en heeft tot doel om de verhoging van het rendement te versnellen en het ritme van bijkomend ruimtebeslag te vertragen. De afwijkingsmogelijkheden VCRO (vergunningenbeleid) zijn hierbij een element.

Ik verwijs ook naar de noodzaak voor een strikt kader voor het hergebruik van voormalige landbouwbedrijfsgebouwen of andere zonevreemde bebouwing. De strategische visie BRV zal het hergebruik van vrijgekomen agrarische bebouwing voor andere functies strikt koppelen aan kwaliteitseisen en voorwaarden die het ruimtebeslag actief terugdringen (sloop, vermindering volume en verharding, ...).

SD3. BOUWSHIFT REALISEREN/ OD1. SLIM RUIMTEGEBRUIK

- De passage over de eigen Vlaamse verantwoordelijkheden (in het kader van beleidskaders BRV) is ietwat onduidelijk geformuleerd minister, zeker wat

met betreft het duiden van de verantwoordelijkheden van de verschillende bestuursniveaus. Hoe verhoudt zich dit tot bijvoorbeeld de filosofie van het RSV (en de bevoogdende Vlaamse visie)?

Antwoord

De voorbije decennia hebben de lokale besturen een veel centralere rol gekregen in het omgevingsbeleid. Zowel naar planning, vergunning en handhaving. De beleidsplanningslogica gaat – veel meer dan de structuurplanning – uit van een co-creatieve samenwerking en gelijkwaardigheid.

Niettemin merk ik elke dag opnieuw hoe vaak de lokale besturen naar het Vlaams Gewest kijken voor ondersteuning, kennisdeling, en dergelijke meer. De passage waar u naar verwijst wil, vanuit het respect voor de bevoegdheden van de verschillende bestuursniveau's, de eigen en de andere bevoegdheidsniveau's verder ondersteunen. Dit door leidraden en voorbeeldboeken te publiceren, door evaluatie en analyse-instrumenten aan te bieden.

- P. 18: U hebt de ambitie minister, om de omzendbrief RO 2017/01 te evalueren om te zien of er remediërende maatregelen genomen moeten worden. De omzendbrief wijzigde immers – aldus de Raad van State – de vergunningsprocedure wat niet kan. Heeft de minister zicht hoeveel vergunningen zich gebaseerd hebben op de omzendbrief en die momenteel hierdoor juridisch aangevochten worden? Komt de wettigheid van beslissingen in het gedrang? Heeft de minister een idee hoeveel lokale besturen zich reeds hebben inspireren door de begrippen “bebouwd” en “onbebouwd gebied”?

Antwoord

De reden van vernietiging was de verplicht gestelde projectvergadering, die een extra procedurele verplichting oplegde aan de aanvrager van een vergunning. Hieruit leidt de Raad van State af dat punt 4.1 van de bestreden omzendbrief een verordenend karakter heeft en moest worden voorgelegd voor advies aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State. Aangezien dergelijk advies niet werd gevraagd, wordt voormeld punt 4.1 van de omzendbrief vernietigd.

Zoals u weet, kan een omzendbrief enkel verduidelijking brengen voor de toepassing van de regelgeving. Bepalingen in de omzendbrief kunnen dus op geen enkele manier een rechtsgrond vormen voor het afleveren van vergunningen, die bv. op basis van de geldende plannen of regelgeving niet vergunbaar zijn.

De omzendbrief uit 2017 beoogde louter een kader te bieden voor vergunningverlenende overheden om de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening en de functionele inpasbaarheid van bepaalde projecten op een goede manier te doen. Hierbij kan de overheid onderscheid maken bij beoordeling van de goede ruimtelijke ordening tussen bebouwde en onbebouwde gebieden in het ruimtelijk beleid. De omzendbrief geeft daarbij aan hoe de overheid een actieve rol kan spelen bij het bewerkstelligen van ruimtelijke kwaliteit bij ontwikkelingen in bebouwde en onbebouwde gebieden. Maar dit is geenszins verordenend of dwingend.

Ik gaf mijn administratie de opdracht na te gaan in hoeverre in de praktijk gesteund werd op het vernietigde punt 4.1. van de omzendbrief. Op basis van een eerste oefening blijken geen projectvergaderingen te zijn doorgegaan.

OD2. ONDERSTEUNENDE REGELGEVING EN INNOVATIE AANPAK

- De minister wenst afwijkingsmogelijkheden te evalueren en na te gaan op welke manier we meer kunnen differentiëren, betekent dit de facto ook aanpassingen in de twee richtingen?

Antwoord

Differentiëren kan inderdaad in de twee richtingen. Afwijkingsmogelijkheden kunnen soepel en ruim zijn op bebouwde, geschikte locaties, maar moeten strikt en beperkt zijn wanneer het gaat over open ruimte. De aanpassing van de regelgeving is reeds opgenomen in de strategische visie BRV en heeft enerzijds tot doel om de verhoging van het rendement te versnellen en anderzijds het ritme van bijkomend ruimtebeslag te vertragen.

OD1. Slim ruimtegebruik

- Minister, u wenst een regeling te treffen voor de woonreservegebieden – waar is het gealloceerde budget in de begroting om deze regeling te compenseren? Voor de watergevoelige openruimtegebieden wordt 15 miljoen euro voorzien? Op basis van welke perimeters werd dit bedrag berekend (volgens het laatste ontwerp van instrumentendecreet?)?

Antwoord

Eventuele planschadetekosten die zouden voortkomen uit de regeling voor de woonreservegebieden zullen worden begroot op het grondfonds. Voor de signaalgebieden (inclusief de watergevoelige openruimtegebieden) is in het Vlaamse regeerakkoord beslist om een jaarlijkse dotatie van 15 miljoen euro te voorzien in het Rubiconfonds.

OD1. GEÏNTEGREERDE GEBIEDSONTWIKKELING MET GEBIEDSCOALITIES

- De minister zal in het kader van de Blue Deal de aanpak van Water-Land-Schap nog optimaliseren en uitbreiden om tot een grotere versnelling van watermaatregelen op het terrein te komen. Kan even aangegeven worden hoe één en ander wordt geëvalueerd naar bv. overlap, rendement in functie van investering,...

Antwoord

Om de prioritaire werkpunten uit de Blue Deal op de meest kostenefficiënte wijze om te zetten in besluitvorming voor de Vlaamse regering laat ik mij bijstaan door een high level Taskforce Droogte. Samen met de Taskforce heb ik opdracht gegeven aan de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid om de programmacoördinatie voor de Blue Deal op te nemen. Water-Land-Schap is bovendien onderdeel van de platformwerking van CIW, onder meer om afstemming en complementaire inzet van personeel en budget van de diverse betrokken entiteiten te garanderen.

OD3. T.OP

- Minister, u geeft aan om de reeds opgestarte T.OP's voor de kustzone en de Noordrand verder uit te voeren. Wat is er intussen gebeurd met T.OP Limburg? Licht dit stil? Leverde deze onvoldoende rendement op? Op basis van welke criteria beoordeelt de minister het welslagen van T.OP? Is er reeds een algemene evaluatie van T.OP gebeurd? Voor T.OP Dender verwacht de minister om de daad- en realisatiekracht in het gebied te versterken – op basis waarvan zal de minister het welslagen van dit TOP evalueren? Op basis van welke strategische noden wordt Dender plots als projectgebied naar voren geschoven?

Antwoord

- Voor T.OP Limburg wordt vandaag vanuit het overkoepelend gebiedsprogramma nog actief ingezet op de lopende werven. Dit zijn: de Wijers, het NPHK, en het Kolenspoor. De werf van Houthalen-Helchteren is opgenomen in het lopende Complex Project Noord-Zuid Limburg. Het rendement van T.OP Limburg toont zich in de vooruitgang van de werven, de uitvoering van geïntegreerde ruimtelijke doelstellingen die daarin zijn opgenomen, en de rol die diverse partners van verschillende bestuursniveaus of beleidsdomeinen opnemen om tot gezamenlijke uitvoering te komen. Anderzijds was T.OP Limburg de eerste T.OP waaruit geleerd werd om het rendement van dergelijke gebiedsgerichte samenwerkingen nog op te drijven in de toekomst.
- Het T.OP is een uniek instrument om een ruimtelijk beleid te ontwikkelen en te realiseren vanuit een vernieuwde wisselwerking tussen bottom-up en top-down. Het speelt uitdrukkelijk in op de energie van initiatieven van onderuit om ook Vlaamse doelstellingen te realiseren. Criteria van welslagen: het ontstaan van duurzame samenwerkingen tussen de verschillende bestuursniveaus en beleidsdomeinen om samen te werken rond (een programma van) bovenlokale ruimtelijke projecten (de werven) en lokale projecten die hiervoor een hefboom vormen; de realisatiekracht binnen de werven door het bundelen van instrumenten en middelen om zowel complexe opgaven uit te voeren als lokale quickwins te realiseren. Volgens deze criteria zal ook T.OP Dender worden geëvalueerd.
- In 2018 is de studie "Vergelijkende evaluatie van realisatiegerichte gebiedswerking in Vlaanderen" uitgevoerd waarin T.OP Limburg en T.OP Noordrand samen met drie andere cases zijn geëvalueerd. Deze studie trekt lessen uit de verschillende aanpakken die zijn verwerkt om in de toekomst het meest effectief realisatiegerichte gebiedswerking uit te zetten, inspeliend op de gebiedseigen kenmerken en potenties. De opzet van T.OP Dender is hierdoor geïnspireerd met onder meer veel meer klemtoon op politiek eigenaarschap.
- De Denderregio is al langer een prioritair projectgebied. In het bijzonder vormden het strategisch project 'Denderland' opgestart in 2015 en de opstart van het geïntegreerd visievormingsproces 'Ruimte voor water - Dendervallei' in 2017 de motor voor een realisatie- en gebiedsgerichte samenwerking. Met de opstart van T.OP Dender wordt deze samenwerking structureel verankerd en verdergezet. Het gebied is prioritair omdat hier uitdagingen rond (leef)omgevingskwaliteit, demografie, economie, waterveiligheid, mobiliteit, open ruimte en klimaat spelen die urgent zijn en de capaciteit van individuele overheden overstijgen. Het is een gebied waar de sociaaleconomische achteruitgang sluimerend blijft groeien, waarvan de complexiteit nog versterkt wordt door de huidige verstedelijkingsgolf vanuit Brussel. Omwille van de aard en omvang van deze uitdagingen is geïntegreerde samenwerking door overheden een belangrijke basis voor een succesvolle aanpak. Dergelijke aanpak bleek gezien de ligging van de Dendervallei en de bestuurlijke versnippering echter niet evident. Daarom dat de Vlaamse overheid en de provincie hier krachten bundelen om samen met de lokale overheden aan de slag te gaan.

OD3. T.OP – Integrale aanpak van complexe gebieden:

- Hoeveel van deze projecten zijn omgezet of vertaald in RUP's en stedenbouwkundige vergunningen?
- Hoeveel realisaties op het terrein zijn een rechtstreeks gevolg en vertaling op het terrein van T.OP in de afzonderlijke projectgebieden?
- Hoeveel voltijds equivalenten (VTE) – worden hier vandaag voor ingezet, voor hoeveel wordt er momenteel nog voorzien het komende werkjaar? Kunt u een opsplitsing geven (uitgedrukt in aantal koppen – per werkingsgebied)?
- Welke budgetten werden er de voorbije zes jaar reeds besteed (ook qua doorwerking en vertaling naar RUP's, onderzoeksprojecten, subsidies)?

Antwoord

- De T.OP's investeren in platforms om zaken te realiseren vanuit cohesie, samenhang en samenwerking. De fysieke realisaties op het terrein zijn in de regel nooit een rechtstreeks gevolg van de T.OP's alleen. De T.OP's zijn een kader voor het bundelen van krachten,

instrumenten en middelen rond de geïntegreerde aanpak van een aantal complexe boven-lokale ruimtelijke projecten. Dit gaat breder dan RUP's of vergunningen.

- Deelprojecten gelinkt aan **T.OP Noordrand** (Machelen en Vilvoorde) zijn omgezet in vergunningen (bv. station Kerklaan, project Bosstraat langs de Kerklaan, een groothandel- en KMO-project langs de Kerklaan en vergunningen voor Firma, Ecoworks en Eat at Cantine), en volgende planprocessen zijn lopende: intergewestelijk planproces site Ex-Navo/Defensie KKE en PAD Bordet;
- **T.OP Limburg** heeft bv rechtstreeks bijgedragen aan en/of draagt rechtstreeks bij aan:
 - Landinrichting De Wijers
 - Complex project Op de Berg
 - Nationaal Park Hoge Kempen door ontwerpend onderzoek rond de Bosbeekvallei in 4 strategische gebieden
 - Pilootproject Terug in Omloop bedrijventerrein Centrum-Zuid te Houthalen-Helchteren
 - Complex project Noord-Zuid Limburg
 - Natuurinrichtingsproject rond de Thorsite
 - Strategisch Project Kolenspoor met aankoop van gronden door de provincie
 - Genkse projecten rond het Kolenspoor ondersteund door een conceptsubsidie van Stedenbeleid
 - Deelname aan de Internationale Architectuur Biennale Rotterdam in 2016
- Realisatieprocessen die sterk geïnspireerd / gestimuleerd zijn door **T.OP Kustzone**:
 - T.OP Kustzone zet in op verschillende deelgebieden en werven. Zo werd kort na de opstart van T.OP Kustzone een samenwerking opgezet met de provincie West-Vlaanderen en enkele kustgemeenten om in te zetten op verdichting en reconversie. Doorwerking van onze samenwerking gebeurt nu op lokaal niveau.
 - T.OP Kustzone werkt ook intensief samen met de VLM en andere partners aan de uitvoering van het raamakkoord voor de Oudlandpolder. Een voorstelling tot instellen van een Landinrichtingsproject is opgemaakt. Bij dit voorstel zit ook een beslissing omtrent de opmaak van RUP's om de uitwerking van het Raamakkoord en acties uit het landinrichtingsproject juridisch te verankeren. T.OP Kustzone zal hiervoor instaan.
 - De projecten opgestart binnen T.OP Kustzone (met uitzondering van SARCC, zie verder) zijn nog niet zichtbaar op het terrein. De projecten zitten nu in een verdere uitwerkingsfase op lokaal niveau en zullen in de nabije toekomst zichtbaar worden.
 - Anderzijds was T.OP Kustzone drijvende kracht achter het opzetten van een partnerschap van Vlaamse en lokale overheden om deel te nemen aan een Interreg-project (SARCC). Hierdoor hebben de gemeente Middelkerke, de steden Oostende en Blankenberge en het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust Europese middelen verkregen voor het realiseren van kustverdedigingswerken.
- De VTE-inzet omvat voor elk T.OP project een (interne) projectleider a rato van 0,8 VTE en daarnaast een aantal medewerkers die tegelijk ook betrokken zijn bij "reguliere processen" die al dan niet gelinkt zijn aan het T.OP-project. Aangezien de T.OP's platformen zijn voor realisatiegerichte samenwerking is er ook een grote inzet vanuit andere partners die actief zijn bij de uitwerking van de verschillende acties, projecten of werven. Voor T.OP Kustzone bv. wordt de inzet in 2021 geraamd op 3,5 VTE (waarvan 1 VTE op het project SARCC) binnen het departement. Daar komt ook 0,5 VTE bij vanuit de provincie West-Vlaanderen.

Het is bijgevolg niet mogelijk om per T.OP een exact cijfers qua inzet op te geven, omdat dit ook in tijd en naargelang de projecten waarop wordt ingezet, kan variëren.
- Aangezien T.OP's een bundeling van middelen genereert, vanuit de verschillende partners, zowel Vlaamse, provinciale als lokale, is het niet mogelijk om hier een sluitend antwoord op te geven. Zeker niet naarmate de werven meer naar realisatie overgaan en/of worden opgenomen door de partners. In 2017 is dit overzicht gemaakt dat richtinggevend is voor een T.OP met werven in opstartfase:

Budget overzicht volgens besteding (incl. BTW)	2013	2014	2015	2016
T.OP Limburg	131.890	55.143,9	178.968,8	206.199
T.OP Limburg partners		10.000	84.963,2	96.662,9
T.OP Noordrand		115.896	155.163	67.450
T.OP Noordrand partners		41.000	249.000	63.450
T.OP Kustzone				28.000
T.OP Kustzone partners				35.000

OD5. MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK VERZEKEREN DOOR SENSIBILISERING BEVOLKINGSLAGEN

- Tot onze tevredenheid merken we dat de minister veel wenst in te zetten op onderzoek en gebruik van gedragsinzichten. De minister heeft op dat vlak ook een goed track record. Als Federaal Staatssecretaris voor Armoedebestrijding lanceerde ze immers ook het initiatief om te kijken welke meerwaarde het gebruik van nudging zou kunnen betekenen op dit vlak. Ook in deze BBT merken we veelvuldig de focus op onderzoek naar gedragsinzichten. We zijn tevreden dat ook in deze de minister wenst te kijken of er beroep kan gedaan worden op de expertise die vandaag reeds binnen de Vlaamse overheid steekt, met name het Vlaams Team Gedragsinzichten. Werd hier het voorbije jaar reeds beroep op gedaan? Hoe wenst de minister dit het komende jaar concreet aan te pakken?

Antwoord

Binnen mijn administratie is er gedurende de voorbije jaren expertise opgebouwd rond gedragsinzichten en nudging. Onder meer in de projecten rond gedragsexperimenten in de supermarkten en bedrijfsrestaurants, gedragsonderzoek naar voedselverlies bij huishoudens, onderzoek naar perceptie en attitudes over milieuverantwoorde consumptie bij de Vlaming en het belevingsonderzoek rond het thema klimaat werd er heel wat ervaring opgedaan. In de toekomst wil ik graag de expertise verder uitbouwen en actief gaan valoriseren o.a. in projecten rond draagvlak bij Vlaamse burgers voor de klimaattransitie en ruimtelijke transitie. Tijdens deze projecten werd er afgestemd en beroep gedaan op het Team Gedragsinzichten van de Vlaamse overheid. Zij stellen naast hun expertise ook een raamovereenkomst ter beschikking waar we gebruik van kunnen maken. Daarom wil ik deze positieve vorm van samenwerking in de toekomst blijven bewandelen.

SD6. HINDER

- Voor de opvolging van de effectiviteit van goede geluidsisolatie zal ook de ontwikkeling van individuele meettoestellen bekeken worden. Deze link is een goede zaak. Heeft de minister reeds een idee hoe deze gegevens kunnen worden geïntegreerd? Kan de minister in verband met de isolatie graag ook even aangeven op welke manier de verantwoordelijkheid van de bv. de spoorwegmaatschappij voor bestaande woningen (Europese verplichting) in de praktijk zal worden gebracht?

Antwoord

Het opvolgen van de effectiviteit van de geluidsisolatie van woningen (akoestische gevelisolatie) op basis van persoonlijke blootstellingsmeters is één van de mogelijke, innovatieve toepassingen die gedetecteerd werden op basis van een algemene marktverkenning in de loop van 2020 van dergelijke meters. Dit dient nog nadere uitwerking te krijgen in concrete, gevalideerde tools. Het departement kan hiervoor rekenen op steun vanuit het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO project pas gelanceerd).

De verplichting waarnaar de vraagsteller verwijst heeft betrekking op de opdrachten in uitvoering van de richtlijn omgevingslawaaï (RL 2002/49/EG), zoals o.m. de opmaak van geluidsactieplannen. Het is evenwel niet zo dat geluidsisolatie van bestaande woningen nabij spoorweginfrastructuur een Europese verplichting zou zijn. Ik houd me alleszins aan de engagementen die door de Vlaamse Regering zijn aangegaan bij de goedkeuring van het geluidsactieplan voor belangrijke spoorwegen 2019-2023. In dit actieplan zijn zowel brongerichte maatregelen, overdrachtsmaatregelen, maatregelen aan de ontvanger, als ook verder beleidsvoorbereidend onderzoek voorzien. Zoals voorzien in dit geluidsactieplan zullen mijn diensten in de loop van 2021 de voortgang van de acties en maatregelen tussentijds rapporteren. Bij verdere concretisering zal zeker ook in overleg gegaan worden met de infrastructuurbeheerder (Infrabel) en/of de bevoegde voogdijminister om na te gaan welke (financiële) verantwoordelijkheid het federale niveau hierin kan nemen.

- Concrete oplossingen voor sterk geluidbelaste probleemzones langsheen drukke spoorlijnen en in stationsomgevingen zal de minister laten onderzoeken. Met het oog op verdichtingspotentieel van deze zones lijkt ons van cruciaal belang dat geluidsoverlast, liefst aan de bron, zoveel mogelijk wordt aangepakt. Wanneer verwacht de minister de resultaten van deze studie en plant de minister nog komend jaar initiatieven hieromtrent te ondernemen?

Antwoord

De studie loopt af eind april/begin mei. Er zijn momenteel geen plannen voor de effectieve uitvoering van de maatregelen die uit de studie zouden voortvloeien voor de knelpunten, met uitzondering van degene die al vastgelegd zijn, m.n. de vervanging van het rollende treinmaterieel. Het onderzoek moet in eerste instantie namelijk in beeld brengen wat er concreet mogelijk is en kan vervolgens gebruikt worden om verder overleg te faciliteren aangezien er in de meeste gevallen toch een heel aantal betrokken partijen zijn. De leerpunten die eruit voortvloeien, waaronder de code van goede praktijk, zullen worden gecommuniceerd naar onder meer de steden en gemeenten.

OD 2. Coherent Instrumentenpakket

- Hoeveel RUP's (op alle bestuursniveaus) zijn er het afgelopen jaar opgestart en hoeveel werden er geschorst of vernietigd? Graag een overzicht per provincie.
- Hoeveel gewestelijke RUP's bevatten ondertussen kwantitatieve verdichtingsdoelstellingen voor zeg maar verstedelijkte gebieden, hoeveel hebben er onthardingsdoelstellingen in het buitengebied?
- Hoeveel beroepsprocedures behandelden de deputaties het afgelopen jaar? Graag een overzicht per provincie. Hoeveel beroepen concentreerden zich op locatie enerzijds of dichtheid (ruimtelijk rendement) anderzijds? Hoeveel daarvan wordt procentueel toch nog een vergunning?

Antwoord

Om een goed beeld te geven van het aantal GRUP's is de goedkeuring in feite de beste indicator. In 2019 zijn er 97 gemeentelijke rups vastgesteld. In 2020, tot eind oktober zijn

dat er 84. Op provinciaal niveau zijn er in 2019 6 RUP's vastgesteld, in 2020 tot eind oktober totaal 8. Op gewestelijke niveau 5 in 2019 en 7 in 2020.

Op Vlaams niveau wordt geen systematisch overzicht bijgehouden van het aantal geschorste en vernietigde gemeentelijke en provinciale RUP's vermits het gewest geen betrokken partij is in die procedures en dus niet automatisch inzage heeft in de procedures en de arresten. Gezien het tijdsverloop van de procedures bij de Raad van State is het niet mogelijk om een definitief beeld te geven van het aantal geschorste en vernietigde plannen van afgelopen jaar. Sommige procedures hebben nog geen uitspraak van de Raad gekregen. Om u een zo duidelijk mogelijk beeld te geven, een overzicht van het aantal geschorste of vernietigde gewestelijke RUP's sinds 2010. In veel gevallen gaat het om gedeeltelijk vernietigingen, waarbij soms een beperkt aantal percelen van een GRUP werden vernietigd.

Vanaf 2011 tot nu werden 53 gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (GRUP's) geheel of gedeeltelijk aangevochten bij de Raad van State. Van die 53 GRUP's werden er door de Raad Van State 20 geheel of gedeeltelijk vernietigd. Het overzicht per jaar is opgenomen in onderstaande tabel.

	Aantal geheel of gedeeltelijk <i>aangevochten</i> GRUP's	Aantal geheel of gedeeltelijk <i>vernietigde</i> GRUP's
2011	7	3
2012	7	2
2013	9	4
2014	4	1
2015	6	2
2016	4	4
2017	4	2
2018	6	2
2019	3	0
2020	3	0
To- taal	53	20

In principe bevatten alle gewestelijk RUP's voor stedelijke gebieden verdichtingsdoelstellingen, in de meest gevallen gaat het om kwalitatieve bepalingen. Er wordt gebruikt gemaakt van de typebepalingen zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering. Die typebepalingen bevatten verdichtingsdoelstellingen voor de stedelijke gebieden en garanties voor het behoud van open ruimte voor de buitengebied-GRUP's. Het aantal GRUP's met een concrete onthardingsopgave is veeleer beperkt. Een voorbeeld waarin dit wel is toegepast is het GRUP 'Golfterrein Witbos' waarin het opbreken van de bestaande betonverharding van het voormalige militair domein is verankerd in de stedenbouwkundige voorschriften, naast het hergebruik van gebouwen en verharding voor recreatie.

In 2019 werden 2.831 vergunningsaanvragen in beroep behandeld door de deputaties. Over 2.639 aanvragen namen de deputaties een beslissing, er werden ook 134 dossiers stopgezet.

Dossier VVO Laat- ste Aan- leg	Aantal aanvra- gen waar- tegen een	Aantal vergunningen (beslist in	Aantal weigerin- gen (be- slist in	Aantal waarbij beslissing gelijk bleef	Aantal vergunning naar weigering	Aantal weigering naar vergunning
---	---	---------------------------------------	---	--	--	--

	beroep is ingesteld	laatste aanleg)	laatste aanleg)			
Totaal	2.83 1	1.45 3	1.18 6	1.66 6	418	554
Provincie Antwerpen	668	430	208	387	59	191
Provincie Limburg	311	155	138	186	46	61
Provincie Oost- Vlaanderen	797	371	365	487	126	123
Provincie Vlaams- Brabant	540	215	255	288	84	98
Provincie West- Vlaanderen	515	282	220	318	103	81

De structurele informatie die in het omgevingsloket wordt opgenomen, laat niet toe om het deel van de vraag m.b.t. de inhoud van het beroep te beantwoorden.

OD5. OMGEVINGSVERGUNNING VEREENVOUDIGEN

- Minister, u lanceert de piste om de juridische mogelijkheden te verkennen om het administratief beroep en de schorsende werking ervan aan te passen. U weet minister, dat de vorige regering, in dat opzicht door een uitspraak van de Raad van State hierin niet geslaagd is gebleken. Wat maakt de minister optimistisch dat ze hier wel opnieuw middelen voor wil vrijmaken?

Antwoord

Dit betreft in eerste instantie een onderzoek naar de juridische mogelijkheden voor een inperking van het administratief beroep en de schorsende werking. Afhankelijk van de uitkomst zullen aanpassingen overwogen worden.

Hierbij zal vanzelfsprekend rekening gehouden moeten worden met het standstill-beginsel, het recht op toegang tot de rechter en de inspraakrechten, de goede ruimtelijke ordening, de bescherming van mens en milieu tegen risico's en hinder ten gevolge van exploitatie en de risico's die verbonden zijn aan onmiddellijke uitvoerbaarheid van vergunningen in afwachting van een beslissing van de bevoegde overheid in beroep.

We verwelkomen het idee om vergunningen van grote maatschappelijke investeringsprojecten beter te beschermen en te verankeren. Ons huidig instrumentarium is hier de voorbije 10-20 jaar duidelijk in tekort geschoten. Zelf lanceerde Open Vld in het verleden al de piste van een decretale bescherming en parlementair consensus als mogelijkheid voor projecten die budgettair en maatschappelijk een grote impact hebben. Het vaststellen van die criteria lijkt me dan ook een zeer belangrijke opdracht. U stelt daarnaast ook dat het decreet complexe projecten continu geëvalueerd wordt. Hoe evalueert de minister dit decreet momenteel? Hoeveel staan er in 2014 reeds opgestarte projecten? Zit er al één project in een eindfase en welke inzichten heeft dit ons reeds opgeleverd?

Antwoord

Het team complexe projecten dat actief is binnen het departement Omgeving volgt alle 11 lopende complexe projecten op. Viermaal per jaar wordt een netwerkmoment georganiseerd met alle procesverantwoordelijken van de 11 projecten. Daar worden de leerervaringen gedeeld en worden acties afgesproken ifv verbeteringen. Twee projecten zijn actief in de uitwerkingsfase (extra containercapaciteit haven van Antwerpen en Nieuwe sluis Zeebrugge), waarna het projectbesluit (inclusief de omgevingsvergunning om te starten met de realisatie) kan vastgesteld worden. In 2021 zal het project van de stationsomgeving te Nijlen wellicht het eerste gemeentelijk project zijn waar een projectbesluit wordt vastgesteld. De uitwerkingsfase zal daar in minder dan een jaar doorlopen worden, wat aantoonst dat de duur van een complex project niet afhangt van de procedureel te doorlopen stappen, maar dat de duur afhankelijk is van de voorbereidende studies, verwerken publieke participatie, vorming van draagvlak ifv de politieke besluitvorming,....

Wat betreft het idee van decretale bescherming van vergunningen voor maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten moet er worden op gewezen dat het Grondwettelijk Hof in haar recente rechtspraak kritisch is ten aanzien van decretale validaties. Het zal ondermeer aan te tonen zijn dat de decretale validatie is ingegeven vanuit dwingende motieven van groot openbaar belang, dat de inperking van de rechten van derden proportioneel is ten aanzien van deze motieven van groot openbaar belang en dat de validatie geen afbreuk doet aan de rechten van derden, met inbegrip van het recht op toegang tot de rechter en de inspraakrechten (neergelegd in zowel het Verdrag van Aarhus, de project-MER-richtlijn, als de Belgische Grondwet).

OD 7. Iedereen VIP

- Hoeveel dossiers begeleidde VIP het afgelopen jaar? Hoe verhoudt zich dat tot de voorbije jaren? Wat is het effect daarvan?

Antwoord

De cel VIP heeft in de totaliteit het voorbije jaar ongeveer een tachtigtal dossiers een begeleiding op maat gegeven en dit zowel in vooroverleg als binnen de officiële procedures. Dit aantal is vergelijkbaar met de vorige jaren qua aantal dossiers. Deze projecten krijgen zowel procesmatig als projectmatig een begeleiding op maat. Het geambieerde effect is dat deze dossiers effectief tot realisatie kunnen komen door het feit dat sterk wordt ingezet op draagvlakvorming. Het vermijden van procedures kan namelijk een enorme tijdswinst betekenen in het tot stand brengen van projecten.

- Hoeveel VIP-projecten vonden plaatsen in de knooppunten (volgens de strategische visie BRV) – hoe verhoudt zich dat tot de andere projecten? Wat is de verhouding met de voorgaande jaren? Merken we op gebied van VIP een trend richting knooppunten?

Antwoord

Een aantal projecten die door de cel VIP een begeleiding op maat kregen zijn los te zien van de knooppunten – het betreft dan hoofdzakelijk windturbineprojecten die hier los van staan en een aantal infrastructuurprojecten.

De projecten die daadwerkelijk gerelateerd zijn aan knooppunten nemen een aanzienlijk deel in van de begeleiding die door de cel VIP wordt gegeven. Zo zijn er de nieuwe stationsomgeving in Mechelen (Ragheno-Arsenaal), de hefboomsites binnen het reconversiegebied Vilvoorde-Machelen en de luchthaven van Zaventem. De tijdsinzet op dit soort projecten is toegenomen in relatie tot de voorbije jaren ook omwille van de grote complexiteit. Van een echte trendbreuk richting knooppuntprojecten is echter geen sprake.

SD2. HANDHAVING ALS SLUITSTUK VAN EEN SLAGKRACHTIG OMGEVINGSBELEID

- Een goed handhavingsbeleid is inderdaad een essentieel sluitstuk van een slagkrachtig omgevingsbeleid minister. U spreekt echter ook over het verfijnen van een bestuurlijk boetekader voor milieu en ruimtelijke ordening op basis van concrete praktijkervaring. Op basis van welke prioriteiten zal dit gebeuren? Kan de minister wat meer toelichten hoe praktijkervaring het kader zal verfijnen?

Antwoord

Mijn administratie (afdeling handhaving van het departement Omgeving) stelt haar boetekader voor milieu en ruimtelijke ordening inderdaad regelmatig bij en dit op basis van opgedane praktijkervaring. Die praktijkervaring is heel uitéénlopend, hierbij een greep uit de mogelijkheden. De gewestelijke beboetingsentiteit:

- bezorgt haar boetebeslissing altijd aan de verbalisant aan wie ze telkens de mogelijkheid biedt om feedback over de beslissing te bezorgen,
- bevraagt op regelmatige basis een aantal stakeholders, bv. de Mestbank of het Agentschap voor Natuur en Bos, om na te gaan hoe zij tegenover het gehanteerde boetekader staan,
- hanteert prioriteiten,
- bv. inzake asbestdossiers in overleg met OVAM,
- bv. inzake stedenbouw dossiers op basis van de gewestelijke of lokale prioriteiten.
- houdt rekening met rechtspraak, zowel algemene rechtspraak bv. Correctionele rechtbanken of Raad van State, als specifieke rechtspraak afkomstig van bv. het Handhavingscollege.

Het bijbestellen van het boetekader zal gebeuren op basis van de handhavingsprioriteiten uit geïntegreerd meerjaren Omgevingshandhavingsprogramma 2019-2024, dat momenteel in opmaak is en waarvan de publicatie na goedkeuring door de Vlaamse Regering verwacht wordt in het najaar van 2021. De prioriteiten worden vastgelegd in samenspraak en overleg met alle handhavingsactoren. De handhavingsprioriteiten van het handhavingsbeleid inzake Omgeving en de individuele handhavingsprioriteiten van de verschillende handhavingsactoren zullen onderling inhoudelijk worden afgestemd en waar mogelijk geïntegreerd worden in dit meerjaren Omgevingshandhavingsprogramma.

OD6: WEGWERKEN VAN HET HISTORISCH PASSIEF

- De minister wenst te zorgen voor een standvastig decretaal kader met betrekking tot de ruimtelijke gedoogtoets voor het historisch passief. Het creëren van rechtszekerheid is iets wat onze fractie zeer zeker wenst te onderschrijven maar de minister zal ook duidelijkheid moeten bieden wat er gebeurt indien de aanvraag niet in lijn ligt met de goede ruimtelijke ordening en wat hiervan de consequenties zouden zijn. Indien deze draconisch zijn dan vrezen we dat de minister al haar tijd steekt in het creëren van een kader die maar een oplossing zal bieden aan 10% van de gevallen. Hoever staat het met de oprichting van het kader en staat oplossingsgericht hier prioritair voorop?

Antwoord

Zoals ik in mijn Beleids- en begrotingstoelichting schreef is het de bedoeling dat er op termijn komaf gemaakt kan worden met historische bouwovertradingen en kan worden uitgemaakt of ze bestaanbaar zijn met de actuele goede ruimtelijke ordening en onder welke voorwaarden ze terug vergunningswaardig kunnen zijn. Ik heb in de BBT ook gezegd

dat ik de **opdracht geef om de interne juridische besprekingen aan te vatten en laat onderzoeken** hoe de rechtsfiguur van de ruimtelijke gedoogtoets, de aanvraagprocedure met een advies van de gemeente en de nieuwe opdracht van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering zou kunnen worden ingeschreven in de VCRO. De oprichting van het kader staat dus in de startblokken.

OD5. WE VERSTERKEN HET NATUURLIJKE KARAKTER VAN DE KUST

- Minister, op welke manier leeft deze operationele doelstelling momenteel door in het T.OP Kust (waar de focus toch vooral komt te liggen op ruimtelijk rendement) of op het Complex Project Kust? Hoever staat het met dit laatste? Dit moet namelijk onze lange-termijn strategie aanpak worden richting bescherming van de Vlaamse Kust. We vangen signalen op dat de Provincie West-Vlaanderen vragende partij is dat er vaart komt in dit project.

Antwoord

Binnen T.OP Kustzone werkt mijn administratie via verschillende werven aan een toekomstgerichte kustregio, dit in nauwe samenwerking met de provincie. Specifiek ifv het versterken van het natuurlijke karakter van de kust zet het departement via T.OP Kustzone in op een ontsnipperingsprogramma in de Westkustgemeenten (van De Panne tot Middelkerke). Samen met de VLM werkt ze aan een project om de ecologische en landschappelijk belangrijke duingebieden beter te gaan verbinden. Zo kan het specifieke duinenlandschap en de bijhorende fauna en flora versterkt worden. Via het InterREG-project SARCC zet T.OP Kustzone in op Nature Based Solutions rond zeewering aan onze kust. Hierbij wil ze de kennis vergroten bij lokale beleidsmakers over natuurlijke oplossingen zoals bijkomende duinen, meer stevige zandstranden, ... Dit zal ook het natuurlijk karakter versterken. In de polders ondersteunt T.OP Kustzone het werk van vele partners in de Oudlandpolder waar gestreefd wordt naar bijkomende oplossingen voor waterberging. Dit om droogte en verzilting tegen te gaan, maar evenzeer om de aanwezige natuurwaarden en landbouwactiviteiten van het nodige water te voorzien in droge periodes. Een zelfde werking wordt ook op poten gezet in de IJzervallei. Daar moet het partnerschap echter nog meer vorm krijgen.

2. N-VA-fractie

QBX-3QCE20A-WT – NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM

“Vanuit de MINA-index wordt er een extra budget van 250 keuro VAK en VEK voorzien voor de betaling van erelonen van advocaten.”

Vraag: wat is de aanleiding hiertoe? (Inez De Coninck)

Antwoord

Het betreft hier een extra budget vnl. voor de betaling van de erelonen en kostenvergoedingen van door het departement Omgeving aangestelde advocaten voor de vertegenwoordiging in rechte van het Vlaamse Gewest in milieugerelateerde rechtszaken, zowel voor de administratieve rechtbanken (Raad voor Vergunningsbetwistingen, Handhavingscollege en Raad van State) als voor de gewone rechtbanken, het Grondwettelijk Hof (bv. de talrijke procedures tegen verschillende bepalingen van de Codextrein) en, uitzonderlijk, het Europees Hof van Justitie (bv. de prejudiciële vragen m.b.t. de VLAREM-normen voor windturbines). Het budget was de voorbije jaren niet verhoogd en volstaat niet meer. Immers zijn door de jaren heen de tarieven voor erelonen en onkostenvergoedingen gestegen, zijn de tarieven ook verhoogd als gevolg van een indexaanpassing en neemt het aantal rechtszaken toe dat moet worden toegewezen aan (gespecialiseerde) advocatenkantoren, vaak voor procedures bij het Grondwettelijk Hof (of het Europees Hof van

Justitie). Een andere factor die voor een verhoging van de kosten zorgt, is de invoering van de rechtsplegingsvergoeding (RPV) bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, ingesteld vanaf 24.04.2017, waardoor het Vlaamse Gewest steeds vaker wordt geconfronteerd met veroordelingen tot betaling van RPV na de vernietiging van een ministerieel besluit of een beslissing van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar (thans de gewestelijke omgevingsvergunningsambtenaar).

5.2.3.1. Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij

“Voor de ambtshalve verwijdering wordt in eerste instantie ingezet op de verwijdering van asbesthoudende materialen, in het bijzonder bij de doelgroepen scholen. Er wordt 290 keuro in VAK en VEK verschoven van software ontwikkeling databank asbest naar de uitvoering van de asbest sectorprotocollen. In het VEK krediet verwijderingen wordt rekening gehouden met de kredieten voor de versnelde aanpak van het asbestafbouwbeleid in scholen.”

Vraag: er wordt extra ingezet op verwijdering asbest in scholen, een deel hiervan (290k) komt van een verschuiving van “software ontwikkeling databank asbest”. Hoe komt het net dat hier geld wordt vrijgemaakt? Is ontwikkeling databank goedkoper dan voorzien? (Freya Perdaens)

Antwoord

In 2020 is versneld ingezet op de ontwikkeling van de asbestinventarisdatabank. Ten opzichte van de oorspronkelijke raming voor 2020 (1000k) is er hiervoor 150k extra voorzien in 2020. Dit maakte dat bij de begrotingsopmaak voor 2021 de kostenraming naar beneden werd bijgesteld voor boekjaar 2021 (860k€). De totale financiële inspanning blijft dus gelijkwaardig, het gaat voornamelijk om een verschuiving in de realisatieplanning.

Drinkwatermaatschappijen

Vraag: Drinkwatermaatschappijen en werkingstoelagen neemt toe: wat staat hier tegenover?

Antwoord

De werkingstoelage voor de waterbedrijven dient als ondersteuning van de bovengemeentelijke saneringsplicht. Die werkingstoelage is het verschil tussen enerzijds de bovengemeentelijke saneringskost (Aquafinfactuur) en anderzijds de inkomsten van de waterbedrijven uit de aanrekening van de bovengemeentelijke bijdrage/vergoeding. Voor 2021 wordt een stijging met 10,4 mio EUR aan werkingstoelage voorzien. Dit is het resultaat

- van:
- 1) Een sterkere stijging van de te financieren saneringskost (+3,8 mio EUR)
 - 2) Een stijging van de voorziene inkomsten uit de bijdrage en vergoeding (- 1,8 mio EUR *(negatief effect op de toelage)*).
 - 3) En een raming van de afrekening 2019 in 2021 (+8,4 mio EUR).

Bij de raming van de vereiste werkingstoelage wordt ook rekening gehouden met de beschikbare middelen die er zijn door de definitieve afrekening van de werkingstoelage uit het verleden. In 2020 kon zo 10,97 mio EUR aangewend worden naar aanleiding van de afrekening 2017 en 2018. In 2021 bedraagt dit geraamde beschikbaar saldo uit het verleden (afrekening 2019) slechts 2,49 mio EUR, waardoor de effectieve werkingstoelage die moet worden voorzien in de begroting verhoudingsgewijs 8,4 mio EUR hoger ligt.

3. sp.a fractie

Relance

- Uit de relance provisie worden er middelen voorzien om het aantal renovaties te stimuleren. In 2021 wordt hiervoor 4,85 miljoen voorzien.
Kan de minister een overzicht geven van waar deze middelen naartoe zullen gaan? Welke nieuwe premies worden voorzien en hoeveel middelen worden hier in 2021 per nieuwe premie voor voorzien? Welke huidige premies worden er aangepast en hoeveel middelen worden er hiervoor per aangepaste premie voor voorzien?
- Uit de relance provisie worden er middelen voorzien om stappen richting een eengemaakte woningrenovatiepremie te financieren. In 2021 wordt hiervoor 90 miljoen voorzien. Gaat het hier over het eengemaakte loket en de eengemaakte premie die aangekondigd werden in juni 2020 voor 2022? Kan de minister zeggen welke stappen ze hiervoor in 2021 gaat nemen en voor welke acties de 90 miljoen euro gebruikt zullen worden in 2021 en hoeveel middelen er naar elke actie zullen gaan?
- Uit de relance provisie worden ook middelen voorzien om de energieprestatie van overheidsgebouwen te verbeteren. In 2021 bedraagt dit 10 miljoen. Hoe worden deze middelen ingezet en hoeveel verschillende projecten verwacht men hiermee te financieren?

Antwoord

De tabel op pagina 5 van de BBT geeft een overzicht van de maatregelen waarvoor de relancemiddelen in 2021 en 2022 worden ingezet.

De vermelde 4,85 miljoen zal in 2021 worden ingezet voor de opstart van de labelpremie en voor de verhogingen van enkele bestaande premies (verdubbeling premie buitenmuurisolatie (30 euro per m² i.p.v. 15) en glasisolatie (16 euro per m² i.p.v. 8).

De lancering van een eengemaakte woningrenovatiepremie is voorzien voor 2022. Het vermelde budget 2021 heeft betrekking op een provisie voor een deel van de kosten, die worden gedeeld door het energie- en het woonbeleid. Dit staat los van de kosten voor de realisatie van het eengemaakte loket, waarvoor de voorbereidingen in opstart zijn.

Verbeteren energieprestatie Vlaamse Overheid door ondersteuning investeringen door VEB: bijkomende middelen waarover VEB beschikt om ondersteuning te bieden bij de realisatie van de jaarlijkse energiebesparingsdoelstelling van 2,5% in overheidsgebouwen. Dit kan door het toekennen van subsidies (bijvoorbeeld in 2020 een call voor subsidie tot 250.000 euro voor energiebesparende projecten met terugverdientermin van minstens 2 jaar). VEB biedt ook begeleiding bij de opmaak van een actieplan energie-efficiëntie 2021-2025, de integratie van energiebeheer in de ondernemingsplannen en het afsluiten van Energieprestatiecontracten.

Daarnaast is er budget voorzien voor:

- Verhoogde premie voor dak- en buitenmuurisolatie indien in combinatie met asbestverwijdering: forfaitaire premie van 8 euro per vierkante meter wanneer asbestleien, een asbesthoudend onderdak of asbesthoudende gevelbekleding worden verwijderd in combinatie met de plaatsing van dak- en buitenmuurisolatie (84 miljoen euro waarvan 42 in 2021);
- Tijdelijke verlenging en uitbreiding van de sloop- en herbouwpremie: verhoging van de premie van 7500 naar 10.000 euro, budget van 26,25 miljoen euro in 2021;
- Flankerend beleid transitie oude elektrische verwarming: voor huishoudelijke eindafnemers op het distributienet die genieten van het exclusief nachttarief dat zal worden afgeschaft, worden de isolatiepremiës verhoogd met 50% en worden de warmtepompen warmtepompboilerpremie verhoogd met 20%.
- Call groene warmte: 50 miljoen euro waarvan 25 miljoen euro in 2021;
- Noodkoopleningen: 40 miljoen voor nieuwe calls, waarvan 20 miljoen in 2020.

Gecoördineerd door de minister van Financiën en Begroting zullen er herverdelingen uit het centrale relancebudget kunnen gebeuren volgens het tempo van de aangegane verbintenissen. Zie volgende vraag.

Lijst met vragen leefmilieu en natuur

Het relanceplan

Blue deal:

Deze zomer kondigde de minister aan dat ze 75 miljoen euro ging investeren in een blue deal. In de begroting zien we dat er via het relanceplan 258000k euro wordt geïnvesteerd in een goede waterhuishouding waarvan 118000k euro in 2021.

Hoe verhouden de nieuwe budgetten voor de Blue Deal zich tot de eerder aangekondigde 75 miljoen? Zijn dit bijkomende middelen? Kan de minister een overzicht geven per maatregel van waar de middelen uit de relance provisie voor de Blue Deal naartoe zullen gaan?

Antwoord

Om de initiatieven in het kader van de Blue Deal "een vliegende start" te geven, heb ik binnen de beschikbare begrotingsmiddelen op het Minafonds in 2020 al middelen vrijgemaakt voor investeringen in natte natuur, voor grondaankopen, voor bijkomende ondersteuning van bedrijven in het kader van een nieuwe oproep Proeftuinen droogte, voor extra projectsubsidies van lokale initiatieven binnen het landinrichtingsproject Water-Land-Schap, Het is dus niet zo dat ik op de Relance budgetten heb gewacht, maar dat ondertussen al heel wat dossiers in de pipeline zitten met het oog op snelle realisaties op het terrein.

Het relance budget Blue Deal werd verdeeld over verschillende ministers. Het beleidsdomein Omgeving kreeg daarvan voor de komende 2 jaar (2021 en 2022) 258 miljoen VAK toegewezen.

De middelen zullen vooral ingezet worden voor versterking van infiltratie, voor ontharding, hergebruik van hemelwater en afvalwater en voor slimme meetsystemen. We zullen inzetten op een mix van eigen Vlaamse investeringen en in programma's om andere partijen te helpen om investeringen te realiseren. Ik heb aan mijn administratie een voorstel gevraagd (en ontvangen) over de mogelijke benutting van de beschikbare middelen. We zijn dit voorstel nu aan het onderzoeken, waarna een meer nauwkeurige verdeling zal worden vastgelegd. Momenteel is het dus nog niet mogelijk om een overzicht te bezorgen van de precieze verdeling.

Gaan er nog andere middelen in de begroting van omgeving en natuur naar de Blue Deal? Zo ja, kan de minister een overzicht geven van deze middelen per maatregel?

De Blue Deal middelen uit het Relance budget zullen hoofdzakelijk worden ingezet om te gebruiken voor extra investeringen in natte natuur, groenblauwe netwerken, vernatting enz. In de Blue Deal zijn echter ook een pak andere initiatieven voorzien zoals de ontwikkeling van nieuwe regelgeving, het optimaliseren van het peilbeheer van onze waterlopen, ... die met de reeds beschikbare mensen en middelen zullen worden uitgevoerd.

MAP 6/ Datawarehouse: Via de relance provisie wordt er 2,45 miljoen euro voorzien voor MAP 6/ Datawarehouse.

Kan de minister verder toelichten waar deze middelen exact voor dienen en welke acties hiermee ondersteund worden?

Antwoord

LOKET LANDINRICHTING, COMPLEMENTAIR AAN HET MESTBANKLOKET

1.000.000, € voorlopig toegekend voor 2021, maar bij een BA te spreiden over verschillende jaren ifv optimale projectuitvoering

VLM wil daarom de komende jaren mede voor de implementatie van het instrumentendecreet, werken aan een Loket voor landinrichting (open ruimteprojecten in ruime zin) dat op termijn evenwaardig moet worden aan het Mestbankloket en dat de informatiebron en het communicatiemiddel met de VLM wordt voor burgers, verenigingen en lokale besturen.

Op termijn zal dit loket ook geïntegreerd worden in het burgerprofiel en/of het ondernemersloket zodat de klant van de Vlaamse overheid kan kiezen voor één contactpunt en ervaring. Op die manier kan iedere burger alle procedures ingevolge het instrumentendecreet online afhandelen, kan hij/zij de projecten die VLM uitvoert in opdracht van de Minister, ANB, MOW, lokale overheden of anderen, actief opvolgen en kan hij hierover digitaal communiceren met de overheid. Analoge aangetekende brieven worden vervangen door een digitaal bericht te vinden in de e-box. Speciale aandacht gaat hierbij naar de user experience en de minder digitaal vaardigen.

MAP6 (+):

1.450.000, € gespreid over 2021 en 2022 – budget voorzien voor versnelde uitvoering van volgende projecten

Met het 6de actieprogramma ambieert Vlaanderen een reductie van de nutriëntenverliezen uit land- en tuinbouw om de waterkwaliteit in lijn te brengen met de Europese doelstellingen. In de periode 2019-2022 moeten alle maatregelen uit het 6de actieprogramma en de daarbij horende actieplannen volledig geïmplementeerd worden.

Het zesde Mestactieprogramma (MAP6) bevat hierbij fundamenteel nieuwe en gewijzigde processen die uiteraard op IT-vlak belangrijke investeringen vragen.

De VLM ondersteunt sinds jaren de sector bij de implementatie van de mestactieplannen door steeds maatwerk per bedrijf/perceel te leveren. Landbouwers, mestvoerders, en alle aanverwante bedrijven kunnen hun aangiften/aanvragen volledig digitaal afhandelen en meteen nagaan of ze in regel zijn, en/of aanpassingen noodzakelijk zijn.

Het is essentieel dat de sector actuele en wettelijk juiste gegevens digitaal beschikbaar heeft om een juiste bedrijfsvoering uit te werken.

Hiertoe is het noodzakelijk dat volgende bestaande modules worden aangepast

- Aanpassingen aan IT-toepassing maatregelen en sancties (TOMAS)
- Mestbankloket – verbeterde gegevensontsluiting
- MestTransport-Internet-Loket: uitbreiding voor uitrijregeling

En is een verdere digitalisering in functie van gegevensuitwisseling noodzakelijk om aan de verwachtingen van de klanten te voldoen door nog meer specifieke informatie automatisch te integreren:

- Digitale aangifte uitbaters uitbouwen naast de bestaande aangifte van landbouwers en verwerkers
- Digitale kunstmestaangifte en -register voor kunstmesthandelaren en digitale registratie van aan- en afvoer van kunstmest door landbouwers
- Digitale uitwisseling van debietmeterstanden bij mestverwerkingsinstallaties

NIEUW DATAWAREHOUSE MESTBANK

Om haar kerntaken te kunnen uitvoeren moet de Mestbank zelf vlot en met minimaal risico op mis-interpretatie aan haar gegevens kunnen. Door de beperking van IT-resources, de volatiele processen van de Mestbank, de noodzaak om actief te zoeken naar meer effectieve en efficiënte manieren van werken, beleid met cijfers en onderzoek te vormen en te ondersteunen, ... zal deze behoefte in de toekomst niet afnemen. Hiertoe gebruikt de Mestbank momenteel o.a. een datawarehouse-omgeving. De huidige datawarehouse-omgeving is reeds vele jaren in gebruik en dringend aan herziening toe.

QBX-3QCE2DC-WT- ZORGEN VOOR EEN SLUITENDE FINANCIERING VAN HET WATERBELEID - OVERDRACHT AAN DE OPENBARE WATERDISTRIBUTIENETWERKEN

De betoelaging vanuit het Minafonds aan de drinkwatermaatschappijen in het kader van hun saneringsverplichtingen stijgt bij begrotingsopmaak 2021 met 10,4 miljoen euro.

Kan de minister deze stijging van de vergoeding voor Aquafin verder toelichten? Waarom was deze nodig?

Antwoord

Het verschil van 10,4 mio EUR aan middelen die vereist zijn voor de algemene werkings-toelage aan de watermaatschappijen is het verschil tussen de netto vereiste WT 2020 en 2021 die werden ingeschreven in de begroting.

In eerste instantie is er een De extra vergoeding van de nv Aquafin ten bedrage van 3,8 mio's enerzijds het gevolg van een stijging van zowel de vergoeding voor de investeringen als de werkingskosten. De stijging van de vergoeding voor de investeringen is een gevolg van enerzijds het optrekken van de investeringsenveloppe met betrekking tot de uitbouw en Assetmanagement van 170 mln. euro naar 180 mln. euro sinds het jaar 2020 en anderzijds wegens een stijging van de vergoeding voor investeringen gefinancierd vanuit Energiefonds, bijvoorbeeld zonnepanelen ed. Daarnaast zijn ook de werkingskosten gestegen, o.a. door het stijgend patrimonium, kosten gerelateerd aan de realisatie van de KRW-doelstellingen rond fosfor ed.

Daarnaast zijn de inkomsten uit de bovengemeentelijke saneringsbijdragen en vergoedingen toegenomen met 1,8 miljoen.

De grootste toename, namelijk 8,4 mio, is echter veroorzaakt doordat er in 2020 een uitzonderlijke grote positieve afrekening was op de werkingstoelagen 2017 en 2018, waardoor de werkingstoelage in 2020 eenmalig veel lager kon vastgesteld worden.

Dit levert een totaal op van 3,8 mio – 1,8 mio + 8,4 mio = 10,4 mio EUR.

QB0-1QCE2NY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

Uit dit begrotingsartikel wordt 16.779k euro VAK gehaald in het kader van het begrotingsakkoord voor de dossiers Landinrichting.

Kan de minister deze verschuiving verder verklaren? Waarvoor werden deze middelen gebruikt? Waarom verdwijnen deze middelen en waar gaan ze naartoe?

Antwoord

Bij BA2020 werd er op dit artikel eenmalig een technisch VAK-budget voorzien van 16,8 miljoen euro. Dit VAK was niet bestemd voor het voeren van nieuw beleid, maar voor een eenmalige correctie in het financiële systeem om de historische dossiers Landinrichting correct conform het VCO aan te rekenen. Dit budget wordt teruggedraaid bij BO 2021, en verdwijnt daarmee uit de begroting.

QB0-1QCE2OX-IS – DAB FONDS VOOR PREVENTIE EN SANERING INZAKE MILIEU EN NATUUR (DAB MINAFONDS)

Uit dit begrotingsartikel voor de financiering van de uitgaven van de DAB Minafonds verdwijnt 4.162k euro VAK. Kan de minister deze daling verder toelichten?

Antwoord

De dotatie van de DAB Minafonds vormt de sluitpost van de begroting van het Minafonds. De dotatie wordt zodanig vastgesteld dat alle ontvangsten van het fonds even groot zijn als het totaal aan alle VEK-uitgaven van het fonds. Deze vermindering met 4,1 miljoen euro is dus het resultaat van alle VEK-bewegingen binnen het Minafonds, zoals toegelicht in de BBT. De hoofdreden voor de daling is het wegvallen van de eenmalige overflow die om technische redenen voorzien werd in 2020.

4. Groen-fractie

Technische vragen - Omgeving & Natuur Omgevingsbeleid, ruimte en milieu

- 250 000 euro voor Transitie-manager bij departement Welzijn Volksgezondheid en Gezin? Waarom moet dit uit het departementsbudget Omgeving komen?

Antwoord

Het klopt inderdaad dat dit gecompenseerd werd binnen het beleidsveld Omgeving. Bij begrotingsaanpassing 2021 voorzie ik de omgekeerde beweging zodat dit geen impact heeft op beleidsinitiatieven binnen Omgeving. De begrotingsopmaak 2021 werd reeds opgestart in het voorjaar en de beslissing tot het aanstellen van een transitimanager werd pas nadien genomen dewelke conform de begrotingsinstructies een compensatie vergde.

- 156 000 euro voor het Steunpunt Milieu en Gezondheid. De eenmalige verhoging werd teruggedraaid. Waarom was er eenmalige verhoging? Waarom niet verder trekken? Lijkt een speerpunt in het beleid.

Antwoord

De jaarlijkse vastleggingskredieten voor het Steunpunt Milieu en Gezondheid blijven op peil. De eenmalige verhoging van de vereffeningskredieten in 2020 was nodig om te voldoen aan de gewijzigde boekhoudregels (volledige aanrekening van de vereffeningskredieten in het jaar waarop de financiering van het Steunpunt betrekking heeft). Vanaf 2021 zijn de vastleggingskredieten en de vereffeningskredieten terug gelijk.

Het onderzoek uitgevoerd in het kader van het steunpunt Milieu en Gezondheid (met specifieke focus op het Vlaams Humaan Biomonitoringprogramma) betreft inderdaad een speerpunt van het beleid en zal ook na 2020 worden verder gezet, in dit kader wordt in 2021 een beleidsdomeinoverschrijdende kennishub omgeving en gezondheid uitgewerkt: *"In overleg en samenwerking met mijn collega bevoegd voor gezondheid, richt ik een beleidsdomeinoverschrijdende kennishub Omgeving en Gezondheid op, realiseer een synergie van inhoudelijke doelstellingen (inclusief uitvoering van het Vlaams Humaan Biomonitoringsprogramma en van de partnerorganisatie Milieugezondheidszorg) en zorg voor een efficiënte organisatorische en financiële structuur"*

Vragen over koppenbesparing

- Hoeveel personeel (aantal VTE) is er het afgelopen jaar afgevloeid? Is dit in de lijn van de doelstelling? Hoeveel (VTE) moeten er in 2021 afvloeien? En in welke diensten zal dit opgenomen worden? Op basis van welke criteria wordt hierover beslist? Zijn er ook diensten waar er een personeelsuitbreiding is? welke?

Antwoord

Uitstroom :

In 2020 is er een uitstroom van 47 personeelsleden, bestaande uit 24 pensioneringen en 23 andere vertrekken (vrijwillig vertrek, ontslag,...)

De uitstroom in 2021 zal bepaald worden door de pensioneringen, maar daarover is momenteel nog geen verdere info.

De totale besparingsdoelstelling voor de periode 2020 – 2024 bedraagt 32 koppen. Deze zal kunnen gerealiseerd worden via pensioneringen gedurende deze periode.

Instroom :

In 2020 is tot op heden een instroom van 22 koppen.

Tevens zijn er nog 10 lopende vacatures (= opgestart in 2020 maar nog niet ingevuld).

Voor 2021 zijn al 12 wervingen voorzien in de afdelingen ...

- Partnerschappen met best. en maatschap.: 1
- Strategie, Internationaal beleid & Dierenwelzijn: 1
- Gebiedsontwikkeling, omgevingsplanning en proj: 5
- Vlaams Planbureau voor omgeving: 1

- Data-en informatiebeheer en digit maatschap: 1
- Handhaving: 2
- Beleidsontwikkeling en juridische ondersteuning: 1

Thema-overschrijdend instrumentarium

- Ik capteer de resultaten uit het onderzoek omtrent verduurzaming van onze fiscaliteit, in relatie tot ruimtelijk en omgevingsbeleid.- waarover gaat dit?

Antwoord

Het Departement Omgeving heeft een onderzoek uitbesteed naar "fiscaliteit bij toekomstig ruimtelijk beleid". Aan de hand van dit traject wil het Departement Omgeving in dialoog met stakeholders exploreren of fiscaliteit één van de hefboomen kan zijn om het ruimtelijk beleid te realiseren. Samen met een aantal sleutelstakeholders worden juridische, beleidsmatige en gedragsgerichte hefboomen vanuit een interdisciplinair onderzoeksperspectief bekeken. Het onderzoek zal een aantal inzichten en aanbevelingen formuleren over hoe bestaande fiscale instrumenten kunnen worden bijgestuurd om een duurzamer ruimtelijk en omgevingsbeleid te realiseren. Het onderzoek is gegund aan een consortium met Codex (Iris Catteeuw), Atelier Romain (Brecht Vandekerckhove) en VUB (Miguel De Jonckheere en Michel Maus).

Het onderzoek is nog lopend en zal volgend jaar afgerond worden.

- U zal de subsidies binnen uw beleidsdomein evalueren - kan u me een overzicht bezorgen van de verleende subsidies, bedragen en begunstigde organisaties, verleend in 2019 en 2020

Antwoord

Het Departement Omgeving vormt samen met de omgevingsentiteiten binnen de portefeuille van minister Demir een werkgroep om de subsidies te evalueren. Op dit moment heeft een ambtelijke werkgroep een tussentijds rapport afgerond en overgemaakt aan het kabinet Demir. Hierin worden de subsidies bekeken op hoofdlijnen en is voorlopig geen detailinformatie per betaling beschikbaar.

Parallel hiermee wordt gewerkt aan een actueel VO-breed overzicht van alle subsidies in een subsidieregister. Op dit moment werken verschillende entiteiten volgens verschillende boekhoudkundige systemen en is een sluitend overzicht opmaken, vaak niet evident. Het subsidieregister wordt daarom uitgerold op initiatief van departement Financiën en Begroting en het beleidsdomein treedt toe als partner hierin.

Afval en materialen

Biomassa

- Het nieuwe actieplan voedselverlies en biomassa(rest)stromen is aangekondigd. Wanneer wordt dit goedgekeurd? Hoeveel middelen zijn er voorzien voor de uitvoering van dit plan? Wie staat in voor de uitvoering van dit plan?

Antwoord

Het actieplan voedselverlies en biomassa(rest)stromen circulair 2021-2025 doorloopt momenteel de procedure voor goedkeuring door de Vlaamse Regering.

Door de Vlaamse overheid, externe trekkers en partners van de acties wordt – voor zover dat in hun mogelijkheden ligt – maximaal ingespeeld op beschikbare financieringskanalen voor projecten (Europees, Belgisch, Vlaams, lokaal). De mate van uitwerking van acties zal deels afhangen van de finaal beschikbare middelen. In bijlage 9.6 van het Actieplan is een overzicht opgenomen van de financieringsmogelijkheden voor de acties in dit actieplan die betrekking hebben op voedselverlies/-reststromen. Het plan zal voor wat de betrokken overheden betreft, voornamelijk uitgevoerd worden binnen de huidige werkmiddelen

van de bevoegde entiteiten. Voor 2021 voorziet de OVAM 100 kEUR aan onderzoeksmiddelen.

In de overzichtstabel in bijlage 9.10 van het Actieplan wordt een overzicht gegeven van de acties met de respectievelijke trekker en partners. Zowel de trekker als de partners kunnen een Vlaamse overheidsinstantie zijn, een sectorfederatie, een onderzoeksinstituut ...

De overkoepelende stuurgroep zal de voortgang van de acties bewaken voor de drie kringlopen. De stuurgroep bestaat uit de trekkers van alle actieprogramma's en wordt gecoördineerd vanuit de OVAM.

Bodem en ondergrond

Er wordt in het kader van LULUCF een koolstofmeetnet voorzien. Hoe zal dit opgezet worden? Welke dienst binnen de Vlaamse Overheid zal de regie van de uitwerking opnemen? Hoeveel middelen worden voorzien om dit uit te werken?

Antwoord

Het koolstofmeetnet wordt opgezet met vertegenwoordigers van DOMG, DLV, ANB, VEKA, VMM, ILVO en INBO en voorgezeten door het Vlaams Planbureau voor Omgeving (DOMG) die de regie van de uitwerking opneemt. De stuurgroep zorgt voor de coördinatie en continue opvolging, zowel inhoudelijk als financieel. Dit project vraagt een totaalbudget van 5 miljoen euro voor een monitoringsperiode van 10 jaar. Voor de opzet van het project zal - in afwachting van een structurele opname binnen de Vlaamse begroting - binnen de bestaande budgetten van de deelnemende entiteiten financiering gezocht worden om het project op te starten in 2021.

Lucht

- Zullen de data uit de fijnmazigere lokale meetnetten voor luchtkwaliteit (City of Things) op Vlaams niveau verzameld en ontsloten worden en gerapporteerd worden aan Europa?

Antwoord

Wat betreft rapportering aan Europa worden strenge kwaliteitsvereisten opgelegd in de kaderrichtlijn (2008/50/EG). De VMM volgt actief de kwaliteit van de fijnmazige meetsystemen op. Wanneer deze blijken te voldoen aan de Europese standaarden, zal overwogen worden om de gegevens op te nemen in de rapportering. Momenteel zijn er echter geen indicaties dat die kwaliteitseisen systematisch gehaald worden. Daarnaast bereiden Europese werkgroepen een aanvullend kader voor met meerdere kwaliteitsniveaus, ook die ontwikkeling wordt nauw opgevolgd door VMM-experten.

- De publicatie van de resultaten van het onderzoeksrapport over remote sensing werden verwacht eind juni 2020 (<https://omgeving.vlaanderen.be/metingen-verkeersemissies-via-remote-sensing> en <https://www.vlaamsparlement.be/plenaire-vergaderingen/1405732/verslag/1409750>). Is dit onderzoek al afgerond en wanneer worden de resultaten verwacht?

Antwoord

De remote sensing activiteiten maakten deel uit van een ruimer onderzoeksproject over de aanpak van hoge voertuigemissies in werkelijke rijomstandigheden. Dit project bestond uit 4 percelen, waarvan de eerste drie inmiddels afgerond zijn. Met de resultaten verkregen uit dit onderzoekswerk wordt momenteel het vierde perceel (= de analyse van de remote sensing resultaten) afgewerkt. Van zodra de eindrapportering van dit laatste perceel opgeleverd is, zullen de resultaten van dit project worden gecommuniceerd.

Water

- Voor de Blue deal is budget voorzien. Wanneer worden middelen gekoppeld aan de verschillende acties. Het budget dat toegewezen is voor Omgeving is opgenomen in de beleidsnota Omgeving. Kan u de verdeling van de overige middelen aan de diverse beleidsdomeinen weergeven? Welke afspraken zijn hierover gemaakt? Wie is de eindverantwoordelijke hiervoor? De bevoegde minister van het beleidsdomein of de minister van Omgeving?

Antwoord

Aan collega Hilde Crevits is 50 mio euro toegewezen en aan collega Lydia Peeters 35 mio. Zoals steeds, is de bevoegde vakminister de eindverantwoordelijke voor de aanwending van de toegewezen middelen.

Ik heb aan mijn administratie een voorstel gevraagd (en ontvangen) over de mogelijke benutting van de beschikbare middelen. Na ontvangst van het gedragen voorstel zal ik na een grondige analyse de investeringen selecteren en de nodige beleidsinitiatieven ter uitwerking opstarten

Natuur en biodiversiteit

- 2019-2020 beheerplannen goedgekeurde voor 1.981 ha natuur - kan u me een lijst geven van de in 2019-2020 goedgekeurde beheerplannen en de opp?

Antwoord

Bijgevoegd het overzicht van goedgekeurde beheerplannen, stand van zaken Q3. Eind Q3 stond de teller op 2486,04ha, dus hoger dan ten tijde van het opstellen van deze BBT. Details zijn in de afzonderlijke bijlage opgenomen.

Bosstrategie/Bosplan

- Bossuitbreidingsstrategie: kan u nu al inschatten hoeveel bereidwilligheid er is bij de verschillende partners om hieraan mee te werken? Komen gronden VO ook in bebossingsdatabank? Hoeveel eigendom komt in aanmerking voor bebossing?

Antwoord

Gronden VO: In de taakstelling van het bossuitbreidingsplan rekenen we erop dat de Vlaamse Overheden 1250 ha bossuitbreiding realiseren. Het Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij rekenen we tot de kernentiteiten. Zij staan samen in voor de realisatie van 1000 ha. Daarnaast rekenen we erop dat de andere Vlaamse Overheden nog 250 ha voor hun rekening nemen. De gronden die de Vlaamse Overheden als bossuitbreiding realiseren zullen evenzeer geregistreerd worden op de bosteller

Bij de kernentiteiten ANB en VLM behoort het realiseren van bos en natuur tot hun kernopdrachten. De andere Vlaamse Overheden hebben uiteraard andere kerntaken. Zij beschikken evenwel over een grondpatrimonium (in eigendom of in beheer) waar bebossing tot de mogelijkheden behoort:

- de Vlaamse Waterweg
- de Vlaamse Milieumaatschappij
- Aquafin
- de Watergroep
- GO!
- het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek
- het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust

- Sport Vlaanderen
- de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij

De voormelde andere Vlaamse Overheden willen de vraag tot bebossing van hun gronden grondig onderzoeken. Het is immers de bedoeling dat het over duurzame bebossingen gaat, m.a.w. de nieuw aangelegde bossen dienen voor de toekomst in stand gehouden te worden. Een aantal entiteiten hebben zich reeds tot een concreet engagement verbonden:

- Aquafin: minstens 1 ha per jaar
- VMM: 3,4 ha door VMM zelf; planning nog op te maken; bijkomend nog 12,45 ha potentieel bebosbaar; haalbaarheid nog te onderzoeken, via eigen realisatie, of via partner.
- GO!: uit bevraging van lokale scholengroepen is er engagement van 4,65 ha

Met de andere Vlaamse Overheden uit voormeld overzicht hebben binnenkort nieuwe overlegmomenten plaats met de bosintendant.

Eigendom gronden VO die in aanmerking komt voor bebossing. Om een inschatting te maken van de potentieel bebosbare gronden is een GIS oefening uitgevoerd waarbij in een eerste stap alle gronden zijn geselecteerd die volgens de Biologische Waarderingskaart akker of niet waardevol grasland zijn. In een tweede stap zijn dan alle gronden verwijderd die behoren tot volgende categorieën:

- 1) Bos volgens de Boswijzer 2015
- 2) Leefgebied van ruimtebehoevende soorten (bv. kwartelkoning, roerdomp)
- 3) Beschermde grasland (historisch permanente graslanden, vegetaties van regionaal belang)
- 4) De zoekzone stelt een niet-bos natuurdoel voorop

De resterende gronden worden beschouwd als potentieel bebosbaar. Van deze potentieel bebosbare gronden is bepaald:

- de gewestplanbestemming,
- de eigenaar volgens de vastgoedbank van het facilitair bedrijf

Resultaat voor VO:

Openbare naar	Eige- naar	Potentieel bebos- baar (ha)
Vlaamse Landmaatschappij		1 742
De Vlaamse Waterweg		783
Agentschap Wegen en Verkeer		549
Vlaamse Maatschappij	Milieu-	316
Aquafin NV		192
Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening		69
Eigen Vermogen van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek		59

Vlaamse Gewest	51
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap	39
Departement Landbouw en Visserij	34
Vlaamse Gemeenschap	30
Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust	17
Toerisme Vlaanderen	13
Departement Mobiliteit en Openbare Werken	11
Departement Omgeving	9
Sport Vlaanderen	5
Ministeries van de Vlaamse Gemeenschap	2
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij	1
Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding	1
Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn	1
Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen	1
De Werkvennootschap	1
Totaal	3 926

5. CD&V-fractie

ISE Ruimte en Milieu:

- Er is maar liefst 5 miljoen meer aan ESR-neutrale gerecupereerde participaties ingeschreven in de overzichtstabel. Van waar komt dit grote verschil met de 4,5 miljoen euro van 2019?

Antwoord

Het betreft een fout die in de eindredactie van de BBT geslopen is. De daling qua ESR-neutrale gerecupereerde participaties is geen 4.5 mio, maar slechts 2,2 mio (zie toelichting in BBT bij artikel QB0-9QCETNI-OP voor verdere info hierover).

- Er wordt 15 miljoen euro toegewezen aan het Rubiconfonds met het oog op de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden. Om hoeveel hectare gaat het dan? Wat is de gemiddelde kostprijs per hectare afhankelijk van de bestemming?

Antwoord

De Vlaamse Regering voorziet een jaarlijkse dotatie van 15 miljoen euro in het Rubiconfonds om de herbestemming van signaalgebieden te financieren (cfr. Vlaams Regeerakkoord). Het gaat om ongeveer 1600 hectare te herbestemmen signaalgebied, waarvan ongeveer 1000 hectare via de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied zal herbestemd worden, en 600 hectare via gewestelijke, provinciale of gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. Het gaat om circa 250 ha met bestemming wonen, ca. 600 ha woonreservegebied, ca. 170 ha bedrijvigheid, ca. 230 ha recreatie en ca. 350 openbaar nut en overige bestemmingen.

- Bij begrotingsartikel QBX-3QCE2NJ-WT is er een terugdraai overflow van meer dan 4 miljoen euro bij de VAK. Van waar komt deze overflow?

Antwoord

Deze overflow had betrekking op de subsidies voor de uitvoering van landinrichtingsprojecten. In het kader van de nieuwe begrotingswetgeving VCO (in voege vanaf 2020) dienden er in 2020 eenmalige correcties aangebracht worden op de aanrekeningsmethode van werkingssubsidies, waaronder dus deze langlopende LI-projecten.

ISE Afval en Materialen:

- Er wordt voor 2021 een totaal bedrag van 3.954 keuro vanwege FOST Plus ter beschikking gesteld. Van dit bedrag wordt 500 keuro door FOST Plus effectief gestort. Hoe wordt er bepaald hoeveel er ter beschikking wordt gesteld en hoeveel er vervolgens effectief gestort wordt?

Antwoord

Het bedrag dat jaarlijks ter beschikking wordt gesteld is vastgelegd in het Interregionaal Samenwerkingsakkoord en bedraagt 0.50 euro (geïndexeerd) per inwoner.

Hoe deze middelen besteed worden, is vastgelegd in het werkplan halve euro dat jaarlijks door de bevoegde minister ism OVAM en Fost plus wordt vastgesteld (<https://www.ovam.be/werkplan-halve-euro>). Sommige acties worden volledig gedragen en uitgevoerd door Fost Plus of de OVAM. Andere acties kunnen ook door steden en gemeenten of intergemeentelijke samenwerking worden uitgevoerd, na goedkeuring van een projectvoorstel door de Stuurgroep.

Hiervoor wordt in het werkplan een budget voorzien dat overgeheveld wordt naar het MINA-fonds om investeringen door lokale besturen in het kader van verpakkingen en zwerfvuilbeleid te ondersteunen binnen het subsidiebesluit van de OVAM. Dit bedrag

bedroeg in 2020 500.000 euro. Voor 2021 is dit bedrag nog niet vastgelegd, vermits het werkplan halve euro voor 2021 nog niet is goedgekeurd.

ISE Water

- We zien een uitdoving van de middelen voor het CVBB. Dit gaat om 2,018 miljoen. Er is een concept van het nieuwe begeleidingssysteem uitgewerkt dat in 2020 in de markt wordt gezet, met als doelstelling vanaf 2021 van start te gaan. Dienen hiervoor dan geen middelen opzij gezet te worden? Waar zal de 2 miljoen aan gespendeerd worden?

Antwoord:

Deze middelen zijn opzijgezet bij begrotingsartikel **QBX-3QCE2DY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)** (via dit artikel ontvangt de VLM een aanvullende dotatie vanuit de DAB MINAfonds voor uitgaven in het kader van het MAP van 2.018 keuro). De middelen zullen gespendeerd worden aan de nieuwe "Begeleidingsdienst voor betere bodem- en waterkwaliteit" die via een overheidsopdracht zal gegund worden.

- Er is bijstelling van een Aquafinfactuur van 10,4 miljoen euro. Vanwaar komt deze factuur?

Antwoord:

Het verschil van 10,4 mio EUR aan middelen die vereist zijn voor de algemene werkings-toelage aan de watermaatschappijen is het verschil tussen de netto vereiste WT 2020 en 2021 die werden ingeschreven in de begroting. In eerste instantie is er de extra vergoeding van de nv Aquafin ten bedrage van 3,8 mio het gevolg van een stijging van zowel de vergoeding voor de investeringen als de werkingskosten. De stijging van de vergoeding voor de investeringen is een gevolg van enerzijds het optrekken van de investeringsenveloppe met betrekking tot de uitbouw en Assetmanagement van 170 mln. euro naar 180 mln. euro sinds het jaar 2020 en anderzijds wegens een stijging van de vergoeding voor investeringen gefinancierd vanuit Energiefonds, bijvoorbeeld zonnepanelen ed. Daarnaast zijn ook de werkingskosten gestegen, o.a. door het stijgend patrimonium, kosten gerelateerd aan de realisatie van de KRW-doelstellingen rond fosfor ed. Daarnaast zijn de inkomsten uit de bovengemeentelijke saneringsbijdragen en vergoedingen toegenomen met 1,8 miljoen. De grootste toename, namelijk 8,4 mio, is echter veroorzaakt doordat er in 2020 een uitzonderlijke grote positieve afrekening was op de werkingstoelagen 2017 en 2018, waardoor de werkingstoelage in 2020 eenmalig veel lager kon vastgesteld worden.)

- Er is sprake van een werkingsuitgaven van 562.000 euro voor de VMM voor het opstellen van het milieuraapport. Dit is veel geld. Kan hier een gedetailleerd kostenoverzicht bezorgd worden?

Antwoord

Bij de opmaak van de begroting 2021 was er nog geen beslissing genomen over de integratie van MIRA in omgevingsrapportering en de overdracht van de bevoegdheden lucht naar de VMM. Via het ontwerpdecreet houdende aanpassing van diverse decreten met betrekking tot de omvorming van het Vlaams Energieagentschap tot het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake klimaat van het Departement Omgeving in dit Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake lucht van het Departement Omgeving in de Vlaamse Milieumaatschappij en houdende rapportage door het Departement Omgeving, wordt voorgesteld deze bevoegdheid over te dragen. De middelen beschikbaar voor milieuraapportering zullen door de VMM ingezet worden om de nieuwe taken inzake luchtbeleid te faciliteren. Omgekeerd zullen voor de bevoegdheid omgevingsrapportering bij het Omgevingsdepartement de oorspronkelijk voorziene werkingsmiddelen voor het luchtbeleid van het team lucht van het Omgevingsdepartement herbestemd worden.

ISE Natuur en Biodiversiteit:

- We zien een terugdraaiing van artikel QDX-2QCEAFA-OW met 747.000 euro omwille van uitzonderlijke ontvangsten in 2020 die er voor 2021 niet zullen zijn. Wat waren deze uitzonderlijke ontvangsten?

Antwoord

Het betreft

- 1) het reeds lang aanslepend schadevergoedingsdossier in het kader van de Duinendecreten tussen Rewa Benelux NV en het Vlaams Gewest. Als gevolg van het minnelijk akkoord dat werd gesloten en dat kadert in de verschillende consignatieovereenkomsten (18/12/2001, 11/09/2006 en april 2013), medeondertekend door de minister, werd bekomen dat het door het Vlaams Gewest te veel betaalde bedrag, inclusief interest vanaf 22 april 2013, zou worden teruggestort. Als resultaat hiervan heeft ANB 600 keuro ontvangen op deze basisallocatie.
- 2) 147 keuro van de stad Vilvoorde, ten gevolge van het beëindigen van de erfpachtovereenkomst voor de pachthoeve in het park Drie Fontein. Het gebouw werd gebruikt als uitvalsbasis voor het ANB-personeel, maar zal nu geherwaardeerd worden tot een aantrekkingspool in het park en het ANB-personeel zal elders worden gehuisvest.

Algemeen: Nergens is al sprake van de invloed die de corona-pandemie zal uitoefenen op de begroting van omgeving. Is dit een bewuste keuze? Waar worden er grote verschillen verwacht omwille van het virus? Is er al zicht op de korte termijn effecten op de begroting voor Omgeving van het afgelopen half jaar? –

Antwoord

Deze begrotingsronde heeft betrekking op de begrotingsopmaak 2021, en de bottom-up bevraging voor deze ronde werd binnen de administratie reeds opgestart in mei 2020. Op dat moment was het niet mogelijk om de effecten van het virus op de begroting 2021 reeds in te schatten. Bij de BA2021, die wordt opgestart in januari, zal de administratie een veel beter beeld hebben op de eventuele effecten van het virus op de begroting 2021, zeker omdat er dan een zicht is op de finale uitvoering van de begroting 2020.

Voorlopig blijft het effect van het virus op de begrotingsuitvoering 2020 relatief beperkt, en situeert het effect zich vooral op de kosten gerelateerd aan de dagelijkse werking van de administratie (minderuitgaven organisatie publieke events, meeruitgaven qua IT-ondersteuning), en de vertraging op een aantal uitvoerende werken (bodemsaneringen bv.).

De vergoeding voor de tijdelijke werklozen voor gas-, elektriciteits- en waterkosten (+/- 180 mio euro) was uiteraard wel nieuw, maar deze werd in 2020 uitbetaald op basis van een uitzonderlijke kostendekkende financiering via de indexprovisie (BVR).

Ik verwijs ook naar de rapporten van het Rekenhof inzake de impact van Covid-19 op het geheel van de Begroting van de Vlaamse Overheid dewelke geen grote aanvullende risico's omvat betreffende het beleidsdomein Omgeving.